

Viisaasti
vastuullinen

Sisällysluettelo

1	Toimitusjohtajan terveiset: Metsäntuntijuus velvoittaa. Se on asenne.	2
2	Tapion Vastuullisuusvisio • Vastuullisuusvisio – vastuullisia ajatuksia vastuulliseen tulevaisuuteen • Vastuullisuus Tapiossa • Voiko vastuullisuudella mennä Metsään?	3
3	Metsien terveys muuttuvissa olosuhteissa • Digitalisaation vaikutus metsäalan vastuulliseen päätöksentekoon • Lisää kasvua, tuloja ja hiilensidontaa sekä parempi kestävyys jalostetuilla siemenillä • Metsälehti – Suomen laajalevikkisin metsäalan julkaisu • Kartat ja Kirjat – vastuullista vaikuttamista	6

4	Erilaisten näkökulmien saattaminen yhteen luo pohjan vastuullisille päätöksille ja kaivatulle keskustelulle • Metsän, luonnon ja paikkatiedon asiantuntija Tapio toimii metsäalan riippumattomana yhdistäjänä • Tapion paras esimerkki vaikuttavasta vastuullisuustyöstä: Metsänhoidon suositusten uudistaminen ilmastonäkökulmasta • Metsäpolitiikkafoorum CASET: Metsänhoidon suositukset, Tapion päivä	12
5	Taloudellisesti vastuullisia päätöksiä ja kehitystä CASE: Academy for Global Forest Leadership	16
6	Sosiaalinen vastuu ja kulttuurisesti kestävä kehityksen periaatteiden mukainen toiminta • Saavutettavuus	22
7	Ympäristövastuu – Tapion vaikuttamiskeinot ilmastonmuutokseen, hiilensidontaan ja monimuotoisuuteen Kädenjälkenä positiiviset vaikutukset CASET: HardRock, Lajiturva, Vespa, Hiilestä kiinni -hankekokonaisuus	24

1. Toimitusjohtajan tervehdys

Metsäntuntijuus velvoittaa. Se on asenne.

Tapion työ terveiden metsien puolesta on monimuotoista ja monipuolista. Tapion noin 90 metsäntuntijaa tekevät omilla erikoisalueillaan vastuullista työtä, jotta suomalaisilla metsänomistajilla ja metsäalan ammattilaisilla olisi puolestaan tietoa ja taitoa tehdä vastuullisia päätöksiä. Muita keskeisiä toimijoita, joiden linjauksiin Tapion työ vaikuttaa, ovat muun muassa investoijat ja sijoittajat sekä metsänhoito- ja neuvonpalveluja tarjoavat yritykset.

Vastuullisuusasennetta löytyy myös Tapion paikkatieto-osaajilta, jotka omalta osaltaan edistävät mm. vastuullista luonnossa liikkumista ja luonnosta nauttimista.

Sopeuttajarooli

Tapio on tunnettu tahona, joka pystyy oman riippumattoman roolinsa vuoksi saattamaan yhteen eriävienkin näkökantojen edustajia, joita viime vuosien metsäkeskustelussa on riittänyt. Syksyllä 2021 järjestetyn Tapion päivän webinaarin keynote-puhuja Risto E.J. Penttiläkin haastoi monipuolisesti metsäalaa edustaneita panelisteja kuuntelemaan toisiaan ja etsimään eroavaisuuksien sijaan yhteisiä tavoitteita sekä määrittelemään yhteisiä haasteita. Tässä on

kiteytettynä Tapion asenne. Tapio pyrkii parantamaan sopeuttajan roolinsa avulla niin keskustelun kuin vastuullisen käytännön tekemisen tasoa.

Avoimuus, läpinäkyvyys, myönteisyys ja vuorovaikutus lisäävät luottamusta toimijoiden välille ja auttavat näin osaltaan yhteisymmärryksen syntymistä.

Uusia Metsäntuntijoita – huippuosaajia hiilensidonnassa, ilmastoasioiden, biodiversiteetin ja suo- vesi- ja luonto-osaamisen alueilla

Tapio on tunnistanut ilmastonmuutoksen, ekologisen kestävyys ja luontokadon aiheiksi, joissa haluamme vahvistaa osaamistamme. Vuonna 2021 palkkasimme asiantuntijajoukkoomme mm. metsäpatologian huippuosaajan, Päivi Lytikäinen-Saareen. Lisäksi IPCC-työstään Nobel-palkittu Markku Kanninen vahvistaa nyt merkittävästi Tapion ilmasto-osaamista. Luontotiimin vahvistukseksi Tapioon tuli ympäristöasiantuntija Matti Maajärvi.

Biodiversiteetin voimakas korostuminen ilmastonmuutoksen torjunnan ja hiilensidonnassa rinnalla 2021

Metsätalouden ja sosiaalisen vastuun rinnalla monimuotoisuuden varmistamiseen tähtäävät ja puhtaisiin vesiin liittyvät kysymykset ovat Tapion ydintehtäviä. Tapiossa kehitetään vastuullisia, ilmastonmuutosta torjuvia tuotteita ja menetelmiä metsien hyödyntämiseen. Biodiversiteetti ohjaa niin suositusten kuin toimintamallienkin kehittämistä ja erilaiset ekosysteemipalvelut lisääntyvät. Tapion vastuullisuusasenne ja sen vaikutukset näkyvät voimakkaasti juuri näissä kysymyksissä.

Tarjoamalla uudenlaisia työkaluja metsänomistajille, Tapio myös edistää tasapainoa metsien hyötykäytön ja niiden terveyden edistämisen kesken. Suomen yli 600 000 metsänomistajan päätöksistä pitkälti riippuu, miten metsiä käytännössä hoidetaan ja käytetään.

DigiTapion ForestKIT- ja Etapio-sovellukset mahdollistavat monitavoitteisen metsänhoidon. Perustellulla tiedolla ja punnituilla vaihtoehdoilla lisätään järkevien, vastuullisten päätösten määrä. Metsälehti painottaa myös entistä enemmän monimuotoisuuskysymyksiä sisällöissään ja pureutuu artikkeleissaan erilaisiin monimuotoisuuden säilyttämisen keinoihin.

Kasvuliiketoiminta – Suomen metsien parhaat puut Tapion siemenviljelyksiltä

Tapion siemenviljelyksillä tuotetaan puiden siemeniä, joilla aikaansaadaan lisää metsän kasvua, tuloja ja hiilensidontaa.

Tässä raportissa esittelemme Tapion kokonaisvaltaista vastuullisuusasennetta sekä toimintamme laajempia vaikutuksia metsäalalla.

Tervetuloa tutustumaan Metsäntuntijoiden työhön!

Anne Ilola
Tapio-konsernin toimitusjohtaja

2. Tapion Vastuullisuusvisio

Vastuullisuusvisio – vastuullisia ajatuksia vastuulliseen tulevaisuuteen

Kun metsät voivat hyvin, ovat monimuotoisia ja terveitä, myös niiden kanssa ja niistä elävät ihmiset voivat hyvin.

Tapion Metsäntuntijat ymmärtävät metsää. Vastuullisuusliiketoiminta on Tapion toiminnan ydin. Tapio toimii vastuullisesti niin omaa henkilöstöään, sidoryhmiään kuin asiakkaitaankin kohtaan.

Suomi on metsistään riippuvainen. Koko kansalla on metsäsuhde, jota Tapion Metsäntuntijat vaalivat ja kehittävät kestävästi, huomioiden sosiaalisen, taloudellisen, kulttuurisen ja ekologisen kestävyys. Vastuullisuutta on tavoitella suurinta kokonaishyötyä, jossa eri aspektit huomioidaan; luonnon monimuotoisuus säilyy ja paranee.

Positiivinen vaikuttaminen metsäasioissa ja niihin liittyvissä vastuullisuuskysymyksissä on Tapion tehtävä alan ajatusjohtajana. Hyvä liiketoiminta ja vastuullisuus liittyvät näin toisiinsa.

Tapion rooli eri tahot yhdistävänä ja erilaiset näkemykset yhteen sopeuttavana toimijana edistää vastuullisuutta koko Suomen metsäalalla – tavoitteena elinvoimainen ja kestävä metsäsektori, joka on monipuolisen hyvinvoinnin lähde.

Tapiolla on tarjota tietoa vastuullisimmista tavoista tehdä taloudellisesti järkeviä ja kestäviä toimenpiteitä. Tapion työn tavoite on hoitaa Suomen metsiä kestävästi.

Monitavoitteisten, innovatiivisten digipalveluiden avulla Tapio toteuttaa rooliaan keskeisenä vastuullisuutta edistävänä toimijana alalla.

Vastuullisuus Tapiossa

Vaikutamme vahvasti metsäalan käytäntöjen kehittämiseen ja luonnon parissa toimimiseen. Vastuullisuus ja kokonaiskestävyyden huomiointi ovat Tapion liiketoiminnan lähtökohtia ja mukana kaikissa tomissamme.

Vastuullisuustavoitteemme nojautuvat yhtiömme periaatteisiin, joista vastuullisuus on ensimmäinen. Päätimme 2021 alkaa kutsua arvojamme Periaatiksi, joka kuvaa paremmin niiden käytännön työtä ohjaavaa roolia. Vastuullisuuden mittarina ovat konsernin kannattavuutta kuvaava liikevoit-toprosentti, asiakaskokemuksen suositte-luindeksi sekä henkilöstötyytyväisyys.

Toimimme hyvän hallintotavan ja Tapion eettisen ohjeistuksen mukaisesti. Yhteiskuntavastuun käytännön työtä johtaa toimitusjohtaja ja ohjaa yhtiön hallitus, jotka käsittelevät vastuullisuus-teemaa vuosittain. Olemme yritysvastuuverkosto FIBSin jäsen.

Sidosryhmiä ja asiakasta kuunnellen

Kuuntelemme palautetta ja vaihdamme ajatuksia jat-kuvasti sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa monissa

eri yhteyksissä. Osallistumme aktiivisesti metsäalan tapahtumiin, jotka suurimmaksi osaksi järjestettiin etänä koronavuonna 2021. Organisaatiomme asian-tuntijoinen on aktiivisesti mukana sosiaalisessa mediassa ja käymme muun muassa verkkosivujemme keskustelupalstalla metsäkeskustelua alan aiheista. Asiakaskokemusta mittaamme vuosittain tutkimuk-sella, johon poimitaan satunnaisotannalla vastaajia kaikista asiakasryhmistämme.

Metsälehti: Journalistinen etiikka ja vastuu lukijoille on lehden toimintaa ohjaava arvo

Taloustoimittaja, kehittämisspäälikkö Mikko Häyrynen:

Mikko Häyrynen

"Jos arvopohja pettää, niin silloin pettää kaikki, pitkässä juoksussa. Lähtökohtaisesti jo uusiutuvan luonnonvaran kanssa työskenteleminen on vastuullisuutta. Journalistin työssä vastuu on ennen kaikkea sitä, että välitän luotet-tavaa tietoa ja pyrin asettamaan asiat oikeisiin mittasuhteisiin."

Voiko vastuullisuudella mennä metsään?

Tapion johtava asiantuntija **Lauri Saaristo** ja asian-tuntija **Sara Turunen** toivat puheenvuorollaan vas-tuullisuuden teeman Metsäpäiville lokakuussa 2021.

Mitä vastuullisuus metsäalalla merkitsee?

Metsäalan ytimessä on luonnonvara, jota hyödyn-netään monenlaisiin tarpeisiin. Vastuullisuutta on turvata yhteiskunnalle tuloja ja ihmisille töitä, mutta samalla minimoida luonnolle aiheutuvat haitat ja pa-rantaa luonnon heikentynyttä tilaa.

Saaristo ja Turunen korostivat, että on tärkeää ensin selvittää, mitä vastuullisuus tarkoittaa esimerkiksi työntekijän tai yrityksen tasolla. Vasta siten vastuul-lisuutta voi käytännössä lähteä edistämään.

Esityksessään tuotiin esiin konkreettisia näkökul-mia, miten vastuullisuutta voi edistää ja kehittää omassa metsätaloudessa tai yrityksen tasolla. Oman metsätalouden kannalta on tärkeää ensin miet-tä, mitä metsänomistajana tavoittelee metsältään. Esimerkiksi monimuotoisuuden lisäämiseen liittyviä tavoitteita voi ylläpitää vaihtelevan tasoisesti taloudel-listen tavoitteiden rinnalla. Yritystasolla vastuullisuus kytkeytyy usein määrällisiin tavoitteisiin ja niiden toteutumisesta raportointiin. Vastuullisuutta voi edis-tää yrityksessä esimerkiksi kehittämishankkeilla sekä puhumalla vastuullisuudesta asiakkaille.

Puheenvuorossa pohdittiin, voivatko vastuul-lisuuspyrkimykset johtaa ei-toivottuihin tilanteisiin. Monessakin tilanteessa tämä on mahdollista, jos kokonaiskuvaa ei ole huomioitu. On oleellista kehittää aktiivisesti toimintamalleja ja uudistaa tavoitteita, eikä pysähtyä paikalleen ja toistaa totuttua kaavaa.

Strategiakauden vastuullisuustavoitteet

Yhteiskuntavastuu on integroitu vahvasti liiketoimintastrategiaan. Vastuullisuus on yksi konsernin arvoista.

Tavoite	2019	2020	2021	2022	2023
Konsernin kannattavuus liikevoitto %	5,9 % Tavoite 8 %	9,7 % Tavoite 8 %	9,6% Tavoite 7%	7,3 %	9,4 %
Asiakaskokemuksen suositte-luindeksi	Erittäin hyvä (37) Tavoite "hyvä"	Erinomainen (43) Tavoite "Erittäin hyvä"	Erittäin hyvä (40) Tavoite "Erittäin hyvä"	Erittäin hyvä	Erittäin hyvä
Sairaspoissaolo %	4,2 Tavoite < 2,2%	1,44 Tavoite "Pienempi kuin ed. vuonna"	0,95 Tavoite "Pienempi kuin ed. vuonna"	< 2,2 %	< 2,2 %
Vastuullisuus-liiketoiminta (ilmasto, monimuotoisuus, vesi)		2,6 Meur	3,2 Meur Tavoite 3,0 Meur	3,4 Meur	3,8 Meur

Tapion periaatteet

Vastuullisuus

- Lähes koko toimintamme on vastuullisuusliiketoimintaa, vastuullisuus on osa kaikkea, missä olemme mukana
- Edistämme toimillamme kestävää kehitystä ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen tähtääviin toimenpiteitä
- Kunnioitamme toiminnallamme luontoarvoja ja kaikkea, mitä metsät merkitsevät suomalaisille

Riippumattomuus

- Tapio on riippumaton asiantuntija
- Pystymme ainutlaatuisesti kokoamaan yhteiseen keskusteluun metsäalan eri toimijat – niin metsänomistajien, metsäteollisuuden, tutkimuslaitosten kuin luonto- ja kansalaisjärjestöjen edustajat

Keskinäinen kunnioitus

- Tapion toiminta perustuu omien ja ulkopuolisten tekijöiden keskinäiseen kunnioitukseen ja luottamukseen
- Menestymme vain yhdessä: Paras tulos, uudet innovaatiot ja palvelut syntyvät erilaisia osaamisia yhdistäen
- Tehokas yhteistyö on tiedon, osaamisen ja ideoiden jakamista ja yhteiskehittelyä, toinen toistemme arvostusta ja kunnioitusta, kannustusta ja luottamusta toisiin

Tahto uudistua ja uudistaa

- Tapio on edelläkävijä; ennakoiminen, uusimman tiedon hakeminen, uusien kysymysten ratkaiseminen
- Toimintamme perustuu jatkuvaan parempien ratkaisujen etsimiseen ja tutkimustiedon ja parhaiden käytäntöjen yhdistämiseen

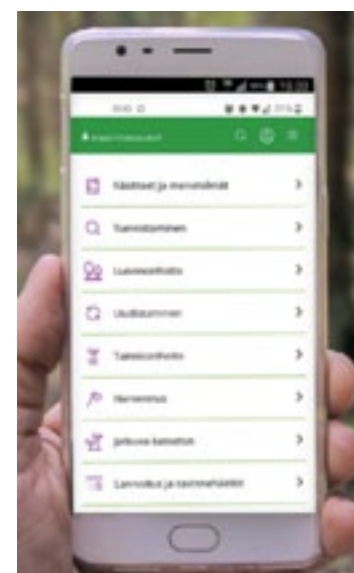
3. Metsien terveys muuttuvissa olosuhteissa

Kokonaiskestävyys ja talousmetsien kestävä käyttö ovat aiheina yhä tärkeämpiä ja tulevat varmasti myös jatkossa olemaan vahvasti esillä Tapion hankkeissa.

Vastuullisuusnäkökulmasta lähes kaikki Tapion hankkeet tukevat jollakin tavoin hiilensidontaa ja muita vastuullisia ilmastotavoitteita. Vastuullisia tekemisen tapoja viedään Tapiossa eteenpäin sisäisesti ja ulkoisissa projekteissa aktiivisesti myös kouluttamisen ja perehdyttämisen kautta. Pystymme itse vaikuttamaan Tapiossa tehtävien projektien vastuullisuuteen sillä, millaisia hankkeita haemme ja millaisia tarjouksia teemme.

Tapio edistää tasapainoa metsien hyötykäytön ja niiden terveyden edistämiseen tähtäävien toimenpiteiden kesken kehittämällä uudenlaisia työkaluja metsänomistajille. Metsänomistajien päätöksistä riippuu, miten ja mihin perustuen metsiä käytännössä hoidetaan ja käytetään. Ja kuinka vastuullisesti.

Metsät ovat keskeisiä ilmastomuutoksen torjumisessa ja siihen sopeutumisessa, mutta vain terve, monimuotoinen metsä voi hoitaa tätä ratkaisevaa tehtävää. Terve metsä on monimuotoinen, ja sen puut ovat vahvoja ja täyttävät roolinsa niin metsätalouden kuin ilmastomuutoksen torjumiseksi.

Asiantuntijapalvelut – metsän taju

Tapion asiantuntijapalvelut kattavat metsanhoidon sekä metsäluontoon, vesienhoitoon, metsien infraan, paikkatietoon sekä metsävarojen hallintaan liittyvät kokonaisuudet. Tarjontaamme kuuluvat erilaiset selvitykset ja analyysit, kehittämisprojektit, työryhmätyöt, koulutukset, vaikutusarvioinnit, riskiarvioinnit ja auditoinnit.

Kestävä metsien käyttö on kaiken tekemisen keskiössä. Vastuullisilla metsanhoidon valinnoilla varmistetaan luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Seppo Jauhiainen

ja metsien monipuoliset käyttömahdollisuudet myös tulevaisuudessa.

Tällä hetkellä metsiemme terveys ilmastomuutoksen ja monimuotoisuuden kapenemisen olosuhteissa on elintärkeää. Tapion asiantuntijoiden on pystyttävä vastuulliseen työskentelyyn metsäterveyden edistämiseksi, jotta metsät pysyvät suomalaisten kannalta elintapamme tarjoajana myös tulevaisuudessa.

Metsävarojen kestävä käyttö, metsien hiilensidonta, fossiilipohjaisia tuotteita korvaavien biopohjaisten tuotteiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuuden ja vesiensuojelun kysymykset ovat kaikki metsien terveyteen liittyviä aiheita, joiden parissa tapiolaiset työskentelevät.

Seppo Jauhiainen

Kaupunginmetsänhoitaja, Kuopio

"Laadimme Tapion kanssa Kuopion kaupungin strategisen metsäsuunnitelman vuonna 2021. Tapion rooli oli laatia kehitysennusteet asetetuille metsien hoidon strategisille vaihtoehdoille sekä huolehtia osallistamisesta. Lisäksi koko strategisen metsäsuunnitelman valmisteluprosessi laadittiin yhteistyössä. Valmisteluprosessissa kaikki olivat "uuden edessä" ja työ eteni keskinäisen erittäin kiinteän yhteisen pohdinnan merkeissä. Prosessissa arvioitiin metsien kehitysennusteita ja niiden vaikutuksia taloudellisiin ja virkistyskäyttöarvoihin, luonnon monimuotoisuuteen ja hiilinieluun. Lisäksi vertailtiin jaksollisen ja jatkuvan kasvatuksen eroja ja prosessin aikana mahdollisia vaikutuksia metsätuhoihin.

Valmisteluryhmän keskinäinen yhteistyö sujui äärimmäisen joustavasti ja pohdinnassa sparrasimme toisiamme matkan varrella esille nousseissa kysymyksissä. Löysimme kulloisessakin tilanteessa etenemiseen ratkaisuja, joita ei oltu osattu etukäteen hahmottaa. Keskinäinen työskentely oli sekä haastavaa että innostavaa. Saimme ja opimme kaikki paljon uutta. Työn seurauksena päätimme jatkaa yhteistyötä muissa metsäsuunnitteluun liittyvissä hankkeissa. Lisäksi ryhdymme näillä näkymin tekemään uutta yhteistä hanketta strategisten tavoitteiden toteutumisen seurannassa yhteistyössä Tapion ja LUKE:n kanssa."

Metsänhoidon suosituksia päivitettiin 2021 Tapion johdolla 30 metsä- ja ympäristöalan toimijan kanssa. Järjestimme aiheista webinaareja ja viestimme erityisesti sosiaalisen median kanavissa, jotta päivitetty tieto saavuttaisi kaikki metsäammattilaiset ja metsänomistajat.

Digitalisaation vaikutus metsäalan vastuulliseen päätöksentekoon

Tehokas ja vastuullinen metsänhoito vaatii erinomaisia työkaluja. Tapio kehittää jatkuvasti parempia ja kattavampia digitaalisia työkaluja sekä metsäammatilaisten että metsänomistajien käyttöön. Yhteistä kaikille ratkaisuille on monitavoitteisuus ja erilaisten päätöksentekoperusteiden tukeminen. Tapion työkalut perustuvat metsä- ja paikkatieto-osaamiseen. Työkalujen toimivuudesta vastaavat ovat itse metsänhoidon vaatimukseen käytännössä tutustuneita osajia.

Digitaalisuuden ja vastuullisuusaiheiden merkitys kasvavat koko ajan. Metsätalouselinkeino on ahkerien suomalaisten työtä. Tapio pystyy tarjoamaan työkaluja myös sosiaalisen ja metsien monikäytön korostumisen avuksi.

2021 Tapiossa vahvistettiin kunnille ja kaupungeille suunnattavia palveluita. Vastuullisen päätöksen tueksi kunnalle räätälöidään kokonaisuus, joka

vastaa kunkin kunnan todellista tarvetta strategioista ja suunnitelmista laskelmiin. Tapion antama tuki ja neuvonta metsäkokonaisuuksille kattaa myös paikkatietoaineistot, retkikartat ja oppaat. ForestKIT ja muut digitaaliset työkalut tukevat kokonaisuutta.

Virtuaaliopetuksen rooli myös on korostunut korona-aikana. Se on mahdollistanut uudenlaisten teknologioiden hyödyntämisen ja esimerkiksi videoiden työstämisen. Videot mahdollistavat suuremman yleisön tavoittamisen ja sitouttamisen mm. sosiaalisessa mediassa.

ForestKIT metsätietojärjestelmä

- ForestKIT on metsävarojen hallintaan ja metsäsuunnitteluun tarkoitettu internetin välityksellä käytettävä metsätietojärjestelmä
 - Järjestelmä koostuu kartta- ja paikkatietotoiminnallisuuksista, metsävaratietojen käsittelyn ja muokkaamisen toiminnallisuuksista sekä metsätalouden laskelmista
 - Asiakkaan järjestelmään lisäämät tiedot tallennetaan keskitettyyn varmuuskopioituun tietokantaan
 - Järjestelmällä voidaan ylläpitää, muokata ja kerätä metsävaratietoa sekä tehdä erilaisia palvelutuotteita
- Ammattitason tietojärjestelmään on viime vuoden aikana tuotu hiililuvut ja luontoindeksit

helppokäyttöisessä muodossa. Nämä voidaan nyt huomioida konkreettisella suunnittelutasolla käytännössä, metsiä koskevassa päätöksenteossa.

Metsäsuunnittelun palveluntarjonta sisältää helppokäyttöisiä laskentatyökaluja, joilla metsänomistajat voivat tehdä parempia, riippumattomia, objektiiviseen tietoon pohjautuvia operatiivisia päätöksiä päivittäisessä työssä. Laskentatyökaluilla voi mm. vertailla, onko toimenpide A kestävämpi kuin toimenpide B ilmastonäkökulmasta, ja mitä eri vaihtoehdot maksavat.

Luontoindeksi

Tarkasteltavan metsäalueen nykytilaa voidaan arvioida monimuotoisuuden näkökulmasta sekä toimenpiteiden vaikutuksia tietyllä aikavälillä ja mihin suuntaan ne kehittyvät.

Etapio metsänomistajasovellus

- Etapio-mobiilisovellus tukee monitavoitteista päätöksentekoa
- Metsänomistajien tavoitteet vaihtelevat metsätalouden kannattavuudesta hiilensidontaan ja luontoarvojen säilyttämiseen
- Etapio koostaa metsäsuunnitelman toiveiden mukaisesti
- Tapio ja AFRY (ennen Simosol) ovat yhdessä

kehittäneet aivan uudenlaisen tekniikan, jonka avulla voi tehdä tavoitelähtöistä metsäsuunnittelua entistä helpommin metsäammattilaisten kanssa

Tapio maastotaulukot

- Sovellus metsäammattilaisille, -opiskelijoille ja metsänomistajille, sisältönä muun muassa
 - Metsän harvennusmallit
 - Relaskooppitaulukot
 - Metsänhoidon suositukset
 - PEFC- ja FSC-sertifioinnin vaatimukset
- www.maastotaulukot.fi

Tuotepäällikkö Heli Virtanen:

Heli Virtanen

”Verkkokursseihin ja mahdollisuuksien todentaa osaamisensa ollaan oltu tyytyväisiä. Maastotaulukot-sovelluksella on uskollinen käyttäjäkuntansa, jolta saadaan myös kehitysehdotuksia. Tuntuu, että tieto erilaisista Tapion digipalveluista liikkuu organisaatiosta toiseen työpaikkaa vaihtavien mukana; on kiva, että Maastotaulukoita yhdessä työpaikassa käyttäneet usein suosittelivat niitä käyttöönotettaviksi uudessakin.”

Uudet verkkokaupat

Tapion Metsäkauppa ja Karttakauppa lanseerattiin 2021 aikana. Kehitystyö oli merkittävä panostus, johon osallistui runsaasti eri asiantuntijoita. Karttakaupassa tarjolla on kuluttajille erilaisia kartta- ja kirjat tuotteita. Metsäkaupassa on metsäkirjojen lisäksi mahdollisuus ostaa esimerkiksi verkkokursseja, op-paita, metsäpuiden siemeniä ja digitaalisia tuotteita.

Karttakaupassa tarjolla on myös OmaKartta-tulostepalvelu, jossa voi itse rajata ja tulostaa karttoja haluamiltan alueilta moniin eri tarkoituksiin. Vettä kestävä tuloste tai karttataulu alueelta lähetetään tilaajan antamaan osoitteeseen.

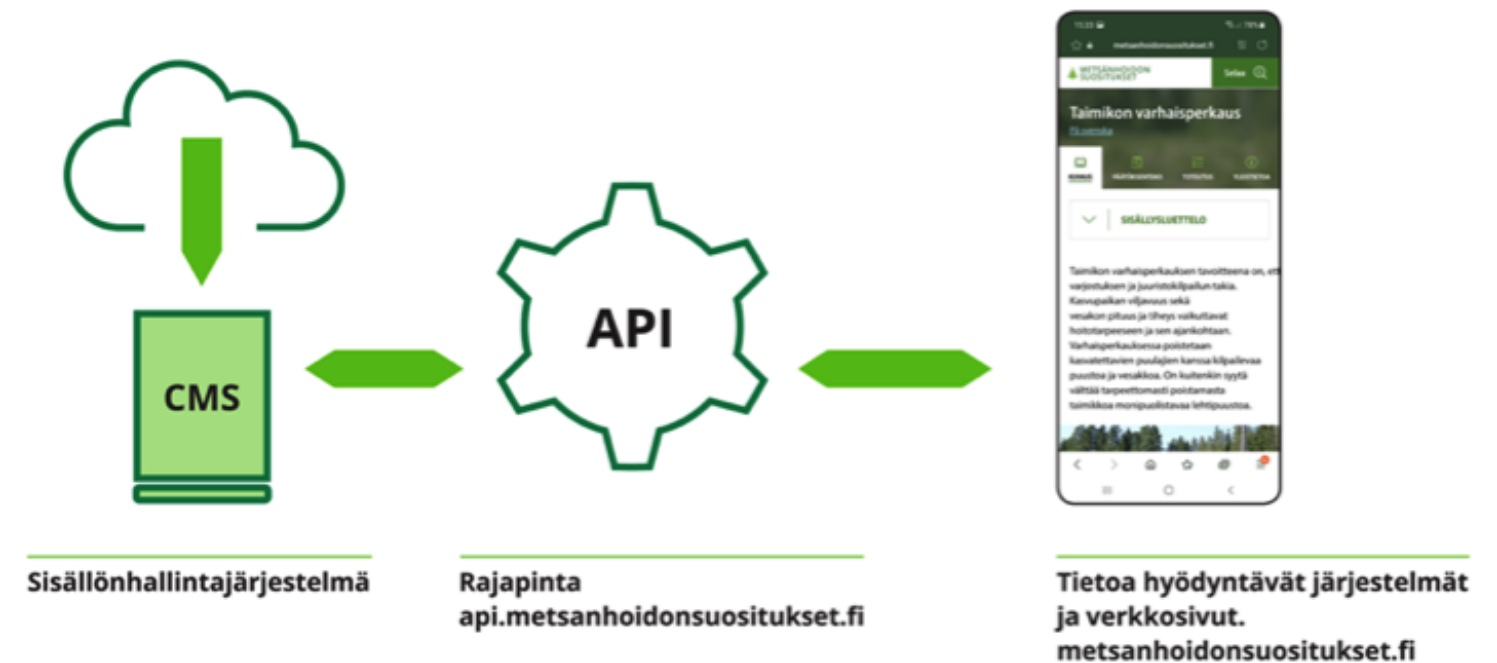
Digitaaliset metsänhoidon suositukset

Tapio on siirtänyt metsänhoidon suositukset digitaaliseen järjestelmään (jatkossa myös MHS-Digi) MMM:n rahoituksella vuosien 2019-2021 aikana. Kehittämistyön taustana oli tarve suositusten tehokkaammasta ja digitaalisesta jakelutavasta, jonka myötä tiedon päivitettävyyks ja ajantasaisuus nousevat uudelle tasolle.

Kehittämistyön avulla metsänhoidon suositukset ovat nyt aina ajantasaiset ja laajasti eri tietojärjestelmien ja sovellusten käytettävissä rajapinnan avulla, ja myös www.metsanhoidonsuositukset.fi -sivuston kautta suoraan selaimella tai mobiililaitteella. Järjestelmän avulla metsänhoidon suositukset ovat osa reaaliaikaisista päätöksentekoa.

Käyttöympäristön rakentaminen jatkui vuonna 2021 kehittämällä kaikkia kolmea eri komponenttia, sisällönhallintajärjestelmää, rajapintapalvelua ja Web-UI:ta. Lisäksi tehtiin tiivistä yhteistyötä metsäalan organisaatioiden kanssa, palvelu on integroitu metsään.fi, omametsä.fi ja WoodForcen järjestelmiin.

Vuonna 2021 lisättiin nettisivujen haun parannuksia sekä hakukoneoptimointia. Viestinnällisesti oli tärkeää saada toimijat työpajojen, testauksen tai kyselyiden avulla yhteen, jotta tietoisuus järjestelmän rakentamisesta ja sen ominaisuuksista saadaan kentälle. Näin tietoa vastaanottavat organisaatiot pystyvät varautumaan järjestelmän vastaanottoon omissa järjestelmissään.

Lisää kasvua, tuloja ja hiilensidontaa sekä parempi kestävyys jalostetuilla siemenillä

Tapio Siemenkeskuksen asiakkaina ovat metsäpalveluita tuottavat yritykset, taimitarhat ja yksityiset metsänomistajat. Siemenkeskus tuottaa siemenviljelyksillään männyn, kuusen ja rauduskoivun sekä lehtikuusen jalostettuja siemeniä. Viljelyksille on valittu Suomen metsäpuista parhaat yksilöt. Nämä emopuut tuottavat siemeniä, joista kehittyvien puiden kasvu- ja laatuominaisuudet on testattu pitkäaikaisissa kenttäkokeissa.

Jalostetuilla siemenillä voidaan lisätä puuston kasvua, metsistä saatavia tuloja ja uusiutuvan puuraaka-aineen käyttöä sekä hiilensidontaa.

Jalostetuista siemenistä kasvaneet puut tuottavat puulajista ja alueesta riippuen 10–30 % enemmän runkopuuta kuin jalostamattomista siemenistä syntyneet puut. Koska jalostetut puut ovat järeämpiä ja parempilaatuisia, ne tuottavat myös enemmän tukkipuuta. Metsänomistaja saa näin metsästään selvästi enemmän tuloja. Jalostetuista siemenistä kasvatetuilla puilla metsien kasvua saadaan helposti, edullisesti ja ilman haitallisia ympäristövaikutuksia merkittävästi

lisättyä. Vuosisadan loppupuolella kasvunlisäyksen arvioidaan olevan noin 10 % Suomen metsien kasvusta.

Metsien uudistaminen jalostetuilla siemenillä voi tuottaa vuosisadan loppupuolella Suomen metsiin yli 10 miljoonan kuutiometrin vuotuisen lisäkasvun. Nopeampi kasvu tarkoittaa myös lisää hiilensidontaa. Yhden vuoden aikana jalostetuilla siemenillä perustetut metsät tulevat sitomaan tulevina vuosikymmeninä pelkästään runkopuuhun Suomessa noin 10 miljoonaa tonnia enemmän hiilidioksidia vuodessa kuin paikallisella alkuperällä perustetut metsät. Lisäksi laadukkaasta tukkipuusta valmistetut tuotteet sitovat hiiltä pitkäaikaisesti esimerkiksi rakennuksiin, huonekaluihin ja moniin muihin metsäteollisuuden tuotteisiin.

Vuonna 2021 toteutettiin siemenliiketoiminnan sisäinen auditointi ja todettiin, että siemenliiketoiminnan eri osa-alueiden prosessit ovat hyvässä kunnossa.

Oitin siemenlaboratorion uudistamisen suunnittelu aloitettiin, ja käpyjen keräyksen turvallisuutta parannetaan. Ihminen on muokannut lukuisista kasveista tuottoisampia viljelykasveja kasvinjalostuksella jo

tuhansien vuosien ajan. Metsänjalostuksen historia on muihin kasveihin verrattuna lyhyt, sillä se aloitettiin Suomessa vasta toisen maailmansodan jälkeen. Joskus jalostaminen sekoitetaan erheellisesti geenimanipulaatioon, mutta sitä ei Suomessa tehdä. Jalostaminen on luonnollista, siinä matkitaan luonnossa tapahtuvaa valintaa, mutta nopeammassa tahdissa. Metsäpuiden siemenien jalostusaste nousee, joten myytävänä on parempaa metsänviljelyaineistoa. 1,5 polven männyn ja kuusen siemenviljelyksiltä saadaan siementä jatkossa koko ajan enemmän. Jalostamaton metsikkökeräyskäpy alkaa olla mennyttä aikaa Etelä- ja Keski-Suomessa.

Vuoden 2021 aikana kuusen tuholaiset käpysädon osalta olivat suuri haitta, jopa 80-90 % sadosta tuhoutui muun muassa ruosteiden ja hyönteistuhojen vuoksi. Näitä vastaan on löydettävä tehokkaita menetelmiä muun muassa erilaisilla kasvinsuojelukoikeilla. Kasvinsuojeluaineita ja kemikaaleja käytetään nykyisin mahdollisimman vähän, eikä niistä koidu haittaa luonnolle.

Kasvuliiketoiminnan kehittämispäällikkö Juha Ruuska:

Juha Ruuska

”Yksi metsänjalostuksen tärkeistä tulevaisuuden tavoitteista on lisätä puiden vastustuskykyä erilaisia tuhoja vastaan. Jalostettuja puita testataan kenttäkokeissa, ja niistä pyritään saamaan kestävämpiä hyönteistuhoja ja sienitauteja vastaan lisäämällä niiden viljelyvarmuutta erilaisissa ilmasto-olosuhteissa ja viljavuudeltaan erilaisilla kasvupaikoilla. Olemme tekemässä tulevaisuuden eteen työtä ja näemme puiden jalostusasteen nostamisen huikean tärkeänä. Haluamme korostaa, miten paljon lisää kasvua ja samalla hiilensidontaa jalostuksella saadaan aikaan. Tämä jos jokin on konkreettinen toimi ilmastomuutoksen torjunnassa. Metsänomistaja voi tehdä konkreettisia ilmastotekoja valitsemalla parhaimman jalostusasteen omaavan viljelymateriaalin uudistuslalleen”

“Metsälehti on lukijan sa-
noin kuin tuulahdus omasta
metsästä.”

Eliisa Kallioniemi

Metsälehti

- Perustettu 1933
- Suomen laajalevikkisin metsäalan julkaisu
- Tilaaajia noin 32 000
- Metsälehti Makasiinilla noin 33 000
- Metsälehti.fi-sivustolla noin 100 000 kävijää/kk
- Metsälehden videoita katsottiin 1,2 milj. krt 2021
- Toimitus 11 henkeä; 9 Helsingissä, 2 Jyväskylässä, markkinointi 3 henkeä

Metsälehti – Suomen laajalevikkisin metsäalan julkaisu

Riippumaton Metsälehti tarjoaa ajankohtaista tietoa, metsäalan tuoreimmat uutiset, sekä vinkkejä metsänkasvatukseen ja puukauppaan metsänomistajille ja muille metsästä kiinnostuneille. Metsälehti ylläpitää metsälehti.fi-verkkosivustoa, jonka keskustelupalsta on metsäalan aktiivisin. Lisäksi sivusto tarjoaa uutisia, mielenkiintoista metsätietoa ja blogitekstejä. Metsälehden some-viestinnän suosituinta sisältöä ovat erilaiset videot, joilla on jo miljoonayleisö.

Metsä – henkireikä poikkeusaikoina

Vuoden 2021 aikana erilaiset trendit vahvistuivat. Metsät ovat nyt jopa suuremmassa arvossa kuin ennen – niin talouden kuin kaikenlaisen hyvinvoinnin lähteenä. Mm. ilmastonmuutos aiheena konkreetisoituu ja toimia sen torjumiseksi kehitetään. Pyrkimys hiilineutraaliuteen on jatkuvasti esillä ja poliittisella rintamalla otetaan valtavia askeleita, mikä näkyy EU-sääntelypaketeissakin. Metsät tarjoavat myös ratkaisuja mm. energiasektorille korvaamalla fossiilisia polttoaineita.

Koronan myötä metsätuotteille tuli hurja kysyntäpiikki, sahatavaran kysyntä ja hinnat nousivat. Pidemmällä aikavälillä, kun väestö kasvaa, puuraaka-aineen tarve kasvaa ja metsät ovat polttopisteessä. Julkisessakin rakentamisessa on jatkossa käytettävä enemmän puuta. Tämä on merkittävä mahdollisuus metsille, joka tarjoaa myös houkuttelevan sijoituskohteen.

Tukholmassa pidetyn metsäntutkimuspäivän yksi anti oli, että Ruotsi ja Suomi ovat ainoat maat, missä voidaan kestävästi tuottaa kuitua: ”Meidän ei pidä museoida metsiämme vaan lisätä kasvua ja varmistaa metsien vastuullinen käyttö.”

Metsälehti on tiedon puolella

Metsälehti tarjoaa vastuullisen tiedonvälityskanavan, joka sisältää tutkittua ja puolueetonta tietoa kaikista vaihtoehdoista, mm. missä kannattaa harrastaa jatkuvaa metsänkasvatusta, missä kannattaa harkita, mitä on tiedettävä luonnonsuojelusta, miten neuvotaan ihmisiä, jotka haluavat metsistään tuottoa. Metsälehden yleisö on viimeisen vuoden aikana kasvanut, uusia ihmisiä on tullut lukemaan sisältöjä ja katsomaan videoita. Lehdessä tuodaan esille erilaisia metsänomistajia, ja lehden keskustelupalsta tuo esille huolia, lukijat jakavat kokemuksiaan ja antavat toisilleen neuvoja.

Metsälehden digitaalisuus kehittyä, erilaisia digitaalisia palveluita on korona-aikana tarvittu enemmän, verkkokauppa on saanut uusia asiakkaita ja mm. 65+-kävijöiden määrä kasvaa tasaisesti verkkosivuilla. Kaikenikäiset ihmiset ovat jo digitaalisen tarjoaman käyttäjiä.

Tapion periaatteisiin kuuluva asenne vastuun kantamiseen näkyy lehden sisällössä. Toimituksessa kannetaan vastuuta ja tartutaan vaikeisiin aiheisiin, vaikka aavistettaisiin, ettei ko. aihe saa paljon lukijoita. Luontoaiheetkin olivat alussa tällaisia, mutta suhtautuminen on ajan myötä kehittynyt positiiviseen suuntaan.

Lukijoiden kommentteja:

”Metsälehdeä ei mikään metsäaihe jää käsittelemättä, eikä mikään ole ‘pyhää’.”

”Koen Metsälehden neutraalina ammatilehtenä, asiapitoisena ja juuri sopivana itselleni. Samalla asenteella toimin itsekin.”

”Juttujen näkökulma ja kirjoitusten tyyli on pääsääntöisesti myönteinen. Myös monimuotoisuudesta kirjoitetaan myönteisesti, eikä pönkitetä liikaa yhtä totuutta. Juttuvalinnoissa näkyy suvaitsevaisuus.”

”Kaiketi paljon tietoa liikkuu eetterissä, mutta Metsälehti tuo esille tärkeitä asioita tiivistettyssä paketissa.”

KARTTAKESKUS

Kartat ja Kirjat – vastuullista vaikuttamista

Kasvava tarve paikkatiedolle

Karttakeskus on julkaissut karttoja jo sata vuotta. Tänä päivänä Tapio Karttakeskus keskittyy karttojen ja kirjojen ohella paikkatietoon ja on mukana kehittämässä uusia innovatiivisia palveluita ja tuotteita. Yhdistämällä metsä- ja luontotietoa paikkatietoon on mahdollista luoda aivan uudentyyppisiä tuotteita ja palveluita kirjojen, karttojen, oppaiden ja digitaalisten tuotteiden lisäksi.

Karttakeskus auttaa asiakkaita erilaisissa paikkatietoprojekteissa jalostamalla sijaintitiedon konkreettisiksi tuloksiksi. Karttakeskus toimittaa paikkatietoaineistoja ja niiden käsittelypalveluita, paikkatietoanalyysijä sekä toteuttaa erilaisia paikkatiedon ylläpidon ja tuotetuksen ulkoistuspalveluita.

Metsäkirjojen ja digitaalisten tuotteiden tarjoamisessa kiteytyy Tapion perusperiaate olla puolueeton tiedonvälittäjä. Kirjoissa käytetään kirjoittajina alan ehdottomia asiantuntijoina. Kartat ja kirjat painetaan kulutusta kestäville, sertifioituille materiaaleille, ja

mm. verkkokaupassa varmistetaan, että putki tilaajalta asiakkaalle on mahdollisimman lyhyt ja logistiikkaa ja varastointia minimoidaan. Lopputuote lähetetään suoraan loppukäyttäjälle. Painettujen teosten rinnalla on jatkuvasti myös entistä enemmän erilaisia digitaalisia tuotteita.

Tapio ohjaa ihmisiä retkeilemään kotimaassa ja julkaistuissa kirjoissa annetaan tähän liittyviä vinkkejä. Esimerkiksi Kansallispuistojen kultainen opas vuodelta 2021 opastaa vastuulliseen retkeilyyn kotimaassa. Korona-aikana lähikohteet ja kotimaan matkailun edistäminen ovat nousseet entistä enemmän esille; omaan maahan tutustuminen mielletään kulttuuriteoksi. Tapion tuotteissa on panostettu suurempaan valikoimaan ja koronapandemian aikana on tuettu yleistä hyvinvointia tuomalla esille vaihtoehtoja lähiretkeilyyn ja kotimaan matkailuun. Kulttuurihistoriallista näkökulmaa korostetaan kertomalla entistä enemmän myös kulttuurikohteista.

Suomalaisten asiantuntijoiden kirjoittamat kirjat ja suomennettu tietokirjallisuus on merkittävä tapa saavuttaa suomalaisia yleisöjä sekä vaikuttaa kohdeyleisöön. Erilaisia metsätieto- ja muita kirjoja sekä digitaalisia tuotteita suunnataan laajasti metsäalan ammattilaisille sekä myös kuluttajille.

Paikkatietoaineistojen ylläpidon ja tuotteistamisen lisäksi Karttakeskus on mukana erilaisissa paikkatietoprojekteissa ja tuottaa analyysijä niin yrityksille kuin julkishallinnollekin. Vektoriaineistoja ja taustakarttasarjoja toteutetaan eri projektioissa ja tiedostomuodoissa. Paikkatietoanalyysit toteutetaan yhdessä Tapion metsän- ja luonnonhoidon asiantuntijoiden kanssa. Metsät ovat keskeisiä Tapion toiminnassa, mutta tämän lisäksi tuemme Suomen huoltovarmuutta ja turvallisuuden takaamista paikkatietoasiantuntijuuden kautta.

Janne Kostamo, johtaja, Tapion Kartat ja kirjat:

Janne Kostamo

”Kaikessa tekemisessä näkyy vastuusenne. Tekijämme ovat omistautuneet työlleen ja omat retki- ja luontoharrastuksemme näkyvät uuden ideoinnissa. Olemme Tapiossa itse vahvasti omien tuotteidemme ja palveluidemme käyttäjiä, testajia ja kehittäjiä. Vastuullisuus näkyy asiakaslähtöisyydessä, miettimällä käyttäjien arkea.”

4. Erilaisten näkökulmien saattaminen yhteen luo pohjan vastuullisille päätöksille ja kaivatulle keskustelulle

Metsän, luonnon ja paikkatiedon riippumattomana asiantuntijana Tapiolla on merkittävä rooli toimia metsäalan hankkeissa erilaisten tahojen ja näkemysten vastuullisena yhdistäjänä ja osallistajana: keskustelussa ei päästä eteenpäin, elleivät kaikki tule myös hieman vastaan. Kuuntelu on taito, jota taitava osallistaja myös osaa käyttää hyödyksi.

Sekä-että -ajattelu

Keskustelussa tavoitteena on tarkastella ja ymmärtää eri osapuolten näkemyksiä. Tapio etsii riippumatonta, tutkittua tietoa, erilaisia vaihtoehtoja ja faktoja, jotka eivät ole värittyneitä eikä puolueellisia. Erilaisissa hankkeissa Tapion rooli on kutsua eri tahoja saman pöydän ääreen, jotta päästään yhdessä eteenpäin. Maa- ja metsätalousministeriön rahoittama palvelu Metsänhoidon suositukset on tästä paras käytännön esimerkki. Kyseenalaistaminen on yksi hyvä keino edetä. MHS-prosessissa eri näkökulmat kootaan yhteen ja haetaan parhaita tapoja toimia. Toisten näkökulmien arvostaminen on tärkeää ja totuttujen tapojen haastaminen on sallittua. **Tavoitteena on kehittää asioita eteenpäin**, uskalttaa ottaa uusia ajatuksia luupin alle ja katsoa asioita erilaisista perspektiiveistä.

Syksyn 2021 Tapion päivän paneelikeskustelussa eri tahojen edustajat pyrkivät myös pääsemään eteenpäin yhdessä. Rakentavasti ja kypsästi tuotiin eri tulokulmat mukaan keskusteluun.

Metsäpolitiikkafoorum

Tapion koordinoimassa Metsäpolitiikkafoorumissa pohdittiin 2021 metsälogistiikan tarvitsemia politiikkatoimia ja tutkimustietoja. Lopuseminaarissa esiteltiin politiikan suositukset ja tutkimus- ja kehitystarpeet sekä julkaistiin Policy Brief aiheesta. Suositukset liittyvät tiedon saantiin ja hallintaan, liikennejärjestelmien kehittämiseen sekä osaavan työvoiman saannin varmistamiseen.

Metsälogistiikka on Suomessa miljardiluokan liiketoimintaa, jonka tarkoitus on saada puu mahdollisimman joustavasti eri käyttökohteisiin markkinatilanteen mukaisesti. Logistiikka sisältää sekä tavaroiden kuljetuksen ja varastoinnin että materiaali-, tieto- ja rahavirtojen hallinnan. Logistiikkaa edistävät sekä yksityiset että julkiset toimijat.

CASE: Tapion paras esimerkki vaikuttavasta vastuullisuustyöstä: Metsänhoidon suositusten uudistaminen ilmastönäkökulmasta

- Metsänhoidon suositukset ovat MMM:n tarjoama palvelu suomalaiselle metsätaloudelle ja osa kansallisen metsästrategian tavoitteiden toteutusta
- Tapio kehittää ja vie käytäntöön metsänhoidon parhaita toimintamalleja
- Suositusten avulla tähdätään kokonaiskestävään metsien hoitoon ja käyttöön sekä metsistä saatavan hyvinvoinnin kasvuun
- Metsänhoidon suositukset tarjoavat metsänomistajille perusteltuja vaihtoehtoja metsien käsittelyyn; ne auttavat saavuttamaan omien tavoitteiden mukaisen, hyvinvointia tuottavan metsän
- Kokonaiskestävään metsänhoitoon kuuluu kaikkien kestävyysosa-alueiden – taloudellisen, ekologisen ja sosiaalisen – sekä ilmaston huomioon ottaminen samanaikaisesti

Käynnissä olevat hankkeet:

Ilmastokestävä metsätalous
Luonnonhoito
Digitaaliset metsänhoidon suositukset
Dynaamiset harvennusmallit

METSÄNHOIDON SUOSITUKSET

Metsänhoidon suositukset tukevat ilmastokestävää metsien käyttöä

Metsänhoidon suosituksiin kootaan Tapion johdolla parhaat metsänhoidon keinot ja toimintamallit yhdessä metsä- ja ympäristöalan tutkijoiden, asiantuntijoiden ja tiedon käyttäjien kanssa. Yhteistyön tuloksena laaditut suositukset perustuvat tieteelliseen tutkimusnäyttöön ja käytännön kokemuksiin kestävästä metsänhoidosta. Ylläpitämällä ja kehittämällä metsänhoidon suosituksia Tapio auttaa asiakkaitaan hyödyntämään metsiä vastuullisella tavalla monipuolisesti ja tuottavasti, jotta myös tulevat sukupolvet voivat nauttia Suomen metsistä ja niiden tarjoamista ekosysteemipalveluista.

2021 metsänhoidon suositusten avainsisältöjen uudistamistyötä jatkettiin ilmastokestävyyden näkökulmasta. Uudet suositukset metsitykseen julkaistiin ja kasvatusmetsien harvennusmallien päivittäminen aloitettiin. Ilmastokestävyyteen liittyen järjestettiin kolme ajankohtaiswebinaaria ja kaksi tutkijatyöpajaa. Tapahtumissa käsiteltiin muun muassa suometsien hoidon uusia ratkaisuja, luonnonhoidon ja suojelun vaikuttavuutta ilmastonmuutoksen näkökulmasta, sekä uusia suositustarpeita metsätuhoriskien hallintaan.

Metsänhoidon suositusten ruotsinkielinen verkkopalvelu julkaistiin syyskuussa. Suositukset ovat saatavilla nyt myös Metsäkeskuksen Metsään.fi-palvelun kautta, joka hyödyntää metsänhoidon suositusten palvelun rajapintaa.

Metsänhoidon suositukset ovat osa kansallisen metsästrategian toteutusta ja maa- ja metsätalousministeriön rahoittama Palvelualueen päällikkö Kalle Vanhatalo:

Kalle Vanhatalo

”Vaikuttamisen mahdollisuus ja toimialan seuraaminen ovat tärkeitä motivaattoreita sidosryhmillämme osallistua metsänhoidon suositusten kehitystyöhön. Metsänhoidon suositusten pyöreä pöytä on yksi toimintamuodoista, joiden kautta saamme arvokasta tietoa käyttäjiltä käytännön tarpeista suositusten kehittämiseen. Pyöreän pöydän yhteisön toimintaa tullaan jatkamaan ja kehittämään myös 2022.”

Metsätietoasiantuntija Henry Schneider:

Henry Schneider

”Metsänomistajat ovat toivoneet käytännön neuvoja, kuinka he voivat varautua muuttuvaan ilmastoon metsiensä hoidossa. Meiltä on kysytty, kuinka metsiä autetaan kestämaan lisääntyviä tuhoriskejä ja miten hiilensidontaa vauhditetaan. Harvennusmallien perusteellinen uudistaminen tuo vastauksia käytännön metsätöihin.”

Lisätietoja:

www.metsanhoidonsuosituksset.fi,
www.rekommendationerforskogsvard.fi

Tapion Päivä 23.9.2021: Metsäasiantuntijat ilmasto- ja metsäkeskustelun keskiössä

Panelistit:

- Yliopistonlehtori Panu Halme, Jyväskylän yliopisto
- Senior Advisor Markku Kanninen, Tapio
- Metsäneuvos Marja Kokkonen, Maa- ja metsätalousministeriö
- SVP, Head of Forest Assets Jorma Länsitalo, Stora Enso
- Metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola, MTK
- Ryhmäpäällikkö Sampo Soimakallio, Suomen ympäristökeskus

Moderaattorit: Risto E.J. Penttilä ja Olli Äijälä, Tapio

CASE: Tapion Päivä 23.9.2021

Tapion Päivä toteutettiin webinaarina, jonka paneelikeskustelussa keskityttiin metsäalan rooliin ja tärkeimpiin metsäalaa koskeviin kysymyksiin. Tapio onnistui tavoitteessaan saada erilaisia näkökulmia edustavat tahot koolle sekä jakamaan näkemyksiään että ymmärtämään toisiaan.

Keynote-puhujana ja moderaattorina toimi Nordic West Officen tj Risto E.J. Penttilä.

Panelisteina olivat Yliopistonlehtori **Panu Halme**—Jyväskylän yliopisto, Senior Advisor **Markku Kanninen**—Tapio, Metsäneuvos **Marja Kokkonen**—Maa- ja metsätalousministeriö, SVP, Head of Forest Assets **Jorma Länsitalo**—Stora Enso, Metsäjohtaja **Marko Mäki-Hakola**—MTK, Ryhmäpäällikkö **Sampo Soimakallio**—Suomen ympäristökeskus. Tapion liiketoimintajohtaja **Olli Äijälä**—moderoi keskustelua.

Tärkeimpinä metsäkysymyksinä nostettiin esiin luonnonmetsien hakkuiden pysäyttäminen, maailman pelastaminen metsiä käyttämällä, maailmanlaajuisen metsien ja niiden monimuotoisuuden häviäminen, metsien eri käyttömuotojen kestävän yhteensovittaminen, miten metsiä käytetään parhaiten ilmastokriisin ratkaisemisessa, sekä taloudellisen käytön sovittaminen luontokadon pysäyttämisen ja ilmastomuutoksen hillinnän mukaisiin reuna-ehtoihin.

Panelistit keskustelivat Suomen asemasta ja näkymisestä eurooppalaisessa ja laajemminkin kansainvälisessä metsäkeskustelussa. Kuinka Suomi näkyy keskustelussa nyt ja kuinka sen tulisi näkyä?

Todettiin, että **Suomelta puuttuu yhtenäinen viesti ja Tarina**, miten tuomme suomalaista metsäosaamista esille kansainvälisessä keskustelussa.

Kommentteja: Suomi korostaa keskustelussa vahvasti metsien kestävää käyttöä ja suomalaista hyvää metsänhoitoa, puuntuotannollista kestävyyttä ja kokonaiskestävyyttä. Suomi painottaa erityisesti taloudellista näkökulmaa ja vastustaa herkästi sellaisen regulaation käyttöönottoa, joka liittyy ekologisen kestävyyden tai ilmastokestävyyden varmistamiseen. Suomen täytyy uskottavalla tavalla kyetä estämään luontokato ja osoittamaan, että mm. hiilinieluihin liittyvä regulaatio on kunnossa kansallisella tasolla, jotta se voi näytettyä uskottavasti kansainvälisessä metsäkeskustelussa.

Suomella on hyvät lähtökohdat, koska meidän tunnetaan metsäosaamisen ja innovaatioiden huippumaana. Suomalaisten hyvän metsänhoidon ja kehittyvän metsäntutkimuksen osaaminen on korkeatasoista. Suomen viestin kansainvälisesti täytyy olla fak-tapohjaista.

Panelisteilta kysyttiin, mikä Suomen panos pitäisi olla kansainvälisen ilmastokriisin hoitamisessa?

Tapion Päivä (jatkuu)

Tapion Päivä 23.9.2021

Regulaation on oltava kansallisesti kunnossa, jotta voimme viedä tätä myös kansainväliseen keskusteluun. Myös kotimaiset ilmastoystävälliset tuotteet ja teknologiat ovat kansainvälisesti kiinnostavia.

Suomella on enemmän hiilinielua kuin koskaan aikaisemmin teollisena aikana. Metsä on se koneisto, joka ylläpitää hiilivarastoa. Fossiilisten raaka-aineiden käytön korvaaminen puutuotteilla, metsävaradata ja tähän liittyvät digitaaliset työkalut ovat esimerkkejä suomalaisesta erityisosaamisesta ilmastokriisin ratkaisemiseksi.

Suomen satavuotinen historia metsien hoidossa ja lisääntyvässä monimuotoisuuden suojelussa antaa pohjan yhteiselle tarinalle. Suomi voisi tuoda kriisin ratkaisemiseen bio- ja kiertotalouden mahdollisuudet, metsiin perustuvat uudet tuotteet ja uusiutuvaan energiaan ja näihin liittyvät kysymykset. Myös maanomistukseen liittyvissä kysymyksissä Suomella on paljon annettavaa. Suomella on kyky tarkastella kokonaisvaltaisesti metsäsektoriin ja metsätalouteen liittyviä kysymyksiä.

Suomen pitäisi viedä osaamista ja asiantuntijuutta, mutta ymmärtäen paikallisia olosuhteita, sillä Suomen ratkaisut eivät ole itsessään suoraan kopioitavissa suoraan muualla.

Kysyttiin, miten mahdollisimman pienellä pinta-alalla voidaan tehdä mahdollisimman tehokasta metsätaloutta. Emme voi ratkaista globaalia kriisiä keinoilla, joita emme itse toteuta. Hyöty fossiilisten raaka-aineiden korvaamisella saadaan vasta pitkällä aikajänteellä.

Suomalainen monimuotoisuuskeskustelu? Mikä Suomen metsien monimuotoisuuden tila on?

Monimuotoisuuden heikkeneminen on isoimpia globaaleja uhkia. Suomessa toteutetun vapaaehtoisen suojelun mallin toimivuutta mm. Metso-ohjelman kautta. Metsäfirmat ovat ottaneet kunnianhimoisia askelia monimuotoisuuden suojelemiseksi, mutta valtiolta pitäisi vaatia vielä enemmän toimenpiteitä ja rahallista tukea.

Kuinka Suomi pääsisi jälleen merkittävään asemaan kansainvälisessä metsäkeskustelussa ja mitkä ovat seuraavat askeleet, jotka täytyisi ottaa?

Kansainväliseen keskusteluun suomalaista metsien täyskäyttömallia. **Suomessa perhemetsätalousmalli luo arvoa metsälle, koska metsänomistaja tekee itse tietoisia päätöksiä metsäänsä koskien.**

Ratkaisuja miettiessä ja tarjotessa muiden maiden yhteiskunnalliset, taloudelliset ja kulttuuriset lähtökohdat tulee huomioida.

Kansainvälisistä asioista kiinnostuneita nuoria pitäisi houkutella mukaan metsäalalle opiskelemaan, jotta saamme tulevaisuudessa lisää osaavia asiantuntijoita mukaan kansainväliseen päätöksentekoon.

5. Taloudellisesti vastuullisia päätöksiä ja kehitystä

Tapio on metsän, luonnon ja paikkatiedon asiantuntija. Tapio tarjoaa vastuullisesti riippumatonta tietoa ja tehokkaita ratkaisuja sekä käytännönläheisiä työvälineitä elinvoimaiseen metsätalouteen ja metsien kestävään hyödyntämiseen metsänomistajille ja heitä palveleville organisaatioille.

Kehitämme ratkaisuja metsien kestävään hyödyntämiseen, ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen sekä monimuotoisuuden turvaamiseen. Olemme mukana rakentamassa menestystä, kilpailukykyä ja hyvinvointia metsistä ja luonnosta yhdessä asiakkaiden ja kumppanien kanssa. Tavoitteenamme on auttaa asiakkaita pääsemään päämääriinsä, olivatpa ne yhteiskunnallisia, taloudellisia tai virkistyksellisiä. Luonnossa liikkujille Tapion kirjat, kartat, oppaat ja digitaaliset tuotteet tuovat turvallisuutta ja elämyksiä.

Tapio-konserniin kuuluvat emoyhtiö Tapio Oy sekä tytäryhtiö **Tapio Palvelut Oy**. **Tapio Oy** tarjoaa metsän ja luonnon asiantuntijapalveluita valtiolle. Omistajanohjauksesta vastaa Valtioneuvoston kanslia. Yhtiön toimitusjohtaja on Anne Ilola. **Tapio Palvelut Oy** tarjoaa monipuolisia metsätalouden ratkaisuja metsänomistajille, kunnille ja oppilaitoksille, julkaisee Metsälehteä sekä tarjoaa paikkatieto-osaamista ja aineistoja digitaalisessa ja painetussa muodossa.

Taloudellinen vastuu

Vuoden 2021 taloudelliset tavoitteet olivat liiketoimintojen kannattavuuden merkittävä parannus. Tähän päästiin myös toisena koronavuotena erinomaisesti. Tapion tuottama taloudellinen lisäarvo jakautuu laajasti eri tahoille yhteiskunnassa. Toimintamme välitön vaikutus näkyy maksamissamme veroissa, osingoissa, palkoissa ja palveluiden hankkimisessa muilta yrityksiltä. Välillisesti Tapio vaikuttaa tuotettujen palveluiden kautta, joiden avulla asiakkaamme ja sidosryhmämme pystyvät kehittämään omia ratkaisuja toimintansa ja liiketoimintansa kehittämiseen

sekä taloudellisten tavoitteidensa saavuttamiseen. Vastuullisuus henkilökuntaa kohtaan näkyy yrityksen taloudellisesti kannattavana toimintana.

Media ja kirjat

Julkaisutoiminnan merkittävin ympäristövaikutus aiheutuu välillisesti lehtien, kirjojen ja karttojen painatuksessa. **Metsälehti** ja **Metsälehti Makasiini** painetaan PEFC-sertifioidulle paperille painotalossa, jolle on myönnetty Joutsenmerkki ja ISO 9001 ja ISO 14001 laatu- ja ympäristösertifikaatit. Myös kirjat ja kartat painetaan PEFC- tai FSC-sertifioidusta puusta tehdylle materiaalille.

Materiaalien käyttöön vaikutamme seuraamalla varastoja ja optimoimalla painosmääriä. Resurssitehokkuutta ja seuranta parannettiin siirtämällä kaikki painotuotetoimintamme samaan varastointi- ja logistiikkapaikkaan Hyvinkäälle. Alihankkijamme lähettävät meille vuosittain tiedon menneiden tuotteidemme pakkausten kilomääristä, jotka raportoimme **Rinki Oy:lle**.

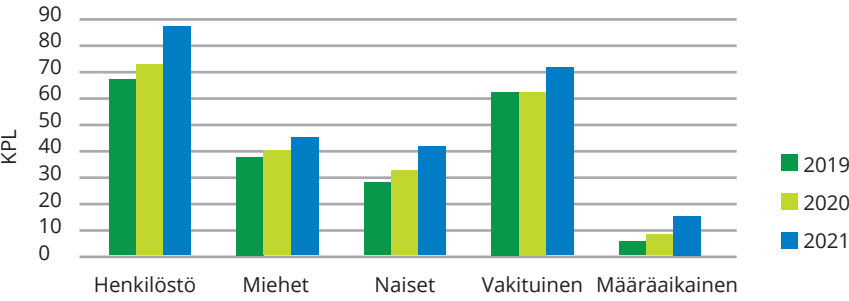
Toimistolla

Toimistomme sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien päässä ja meillä on vain pari autopaikkaa varattuna henkilökuntaa varten. Työntekijämme suosivat julkisten kulkuneuvojen käyttöä. Kannustamme toisiamme portaiden käyttöön hissien sijaan ja vältämme pulloveden käyttöä. Toteutimme lähes kaikki kokouksemme etäyhteyksillä ja työskentelimme etänä.

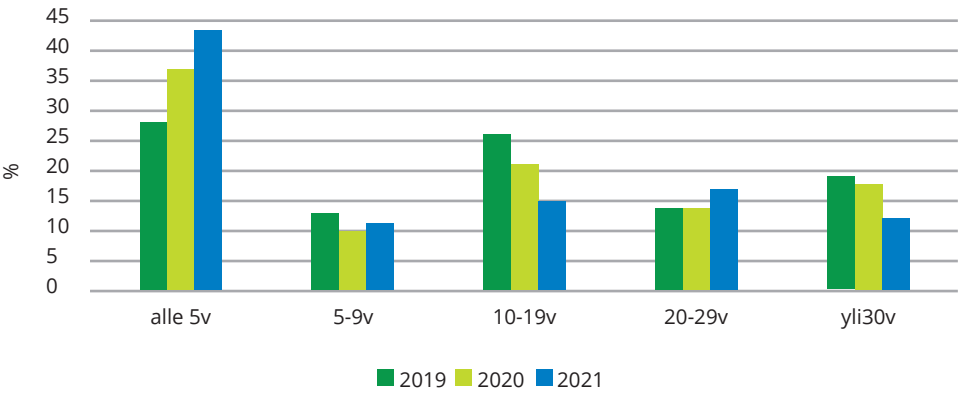
Henkilöstöluvut 2019-2021

Henkilöstö

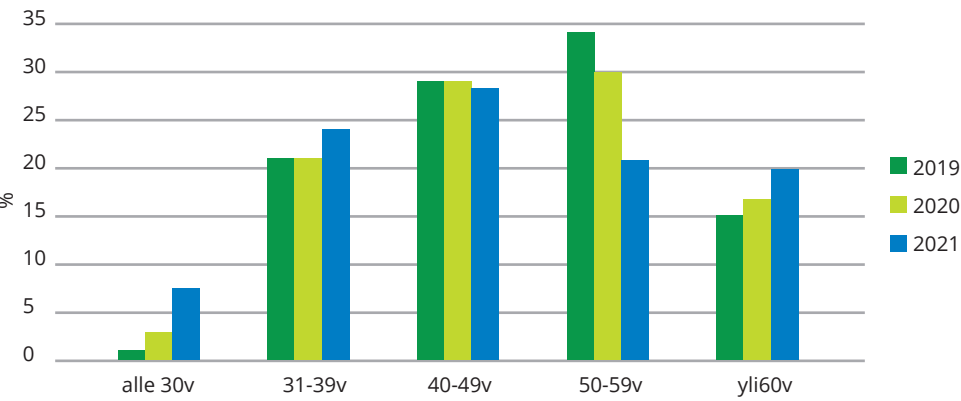
	Henkilöstö	Miehet	Naiset	Vakituinen	Määräaikainen
2019	68	39	29	63	5
2020	72	40	32	63	9
2021	87	46	41	71	16

Henkilöstön Palvelusvuodet

	alle 5v	5-9v	10-19v	20-29v	yli30v
2019	28	13	26	14	19
2020	37	10	21	14	18
2021	44	11	15	17	13

Henkilöstön Ikärakenne

	alle 30v	31-39v	40-49v	50-59v	yli60v
2019	1	21	29	34	15
2020	3	21	29	30	17
2021	7	24	28	21	20

Henkilöstöluvut 2019-2021

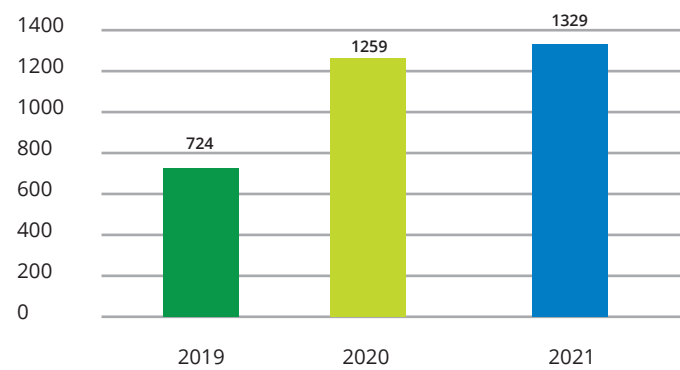
	2021	2020	2019
Henkilöstömäärä			
Koko konserni	87	84	72
Tapio Oy	28	25	18
Tapio Palvelut Oy	59	59	54
Koko henkilöstön sukupuolijakauma			
Miehiä	46	40	39
Naisia	41	32	29

	2021	2020	2019
Johtoryhmän sukupuolijakauma			
Miehiä	4	4	4
Naisia	5	3	3
Työsuhteen laatu			
Vakituisen	71	63	63
Määräaikainen	16	9	5
Ikärakenne %			
alle 30	7	3	1
30-39	24	21	21
40-49	28	29	29
50-59	21	30	34
yli 60	20	17	15
Keski-ikä oli 47 vuotta	-	-	-

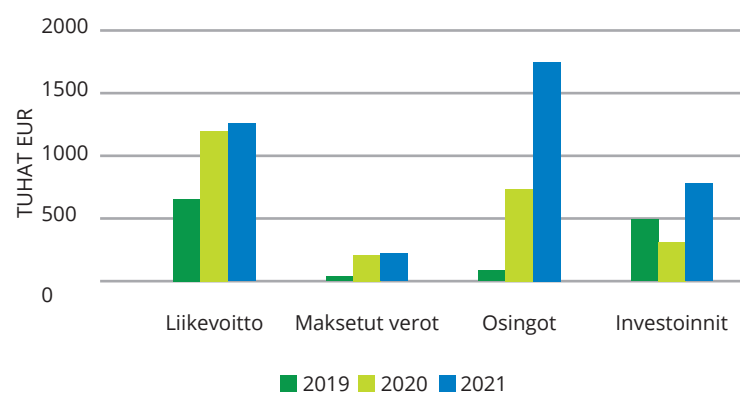
	2021	2020	2019
Palvelusvuodet %			
alle 5 v	44	37	28
5-9	11	10	13
10-19	15	21	26
20-29	17	14	14
yli 30	13	18	19
Keskikesto oli 12 vuotta	-	-	-
Päättyneet työsuhteet			
Lopettaneita	10	-	10
Eläkkeelle	0	-	1
Alkaneet työsuhteet			
Aloittaneita	18	-	13

Tunnusluvut 2021

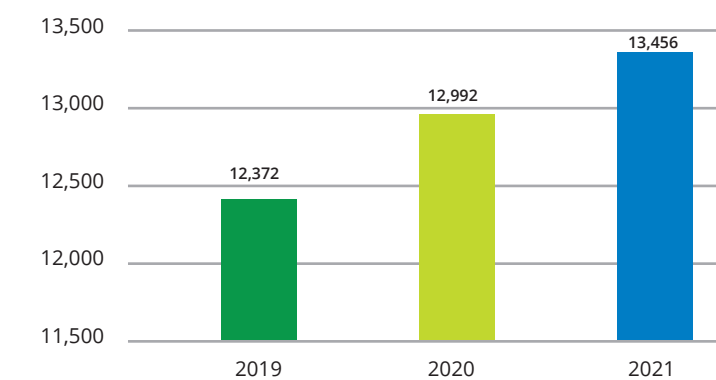
Liikevoiton kehitys (t€)

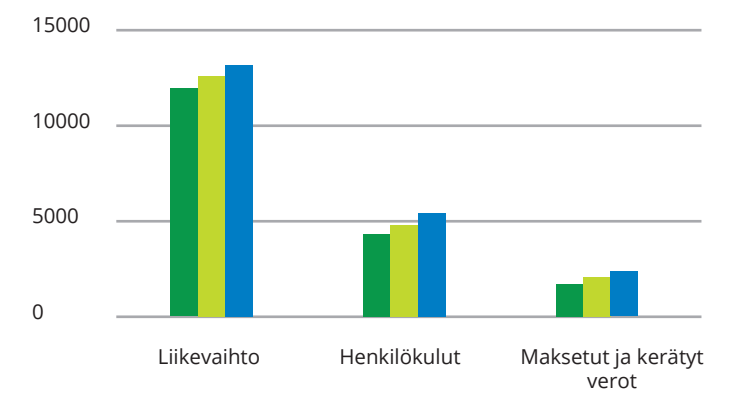
Tapio Konserni

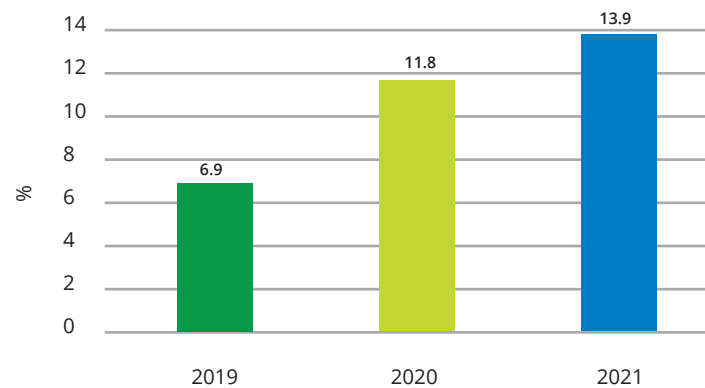
Liikevaihdon kehitys (t€)

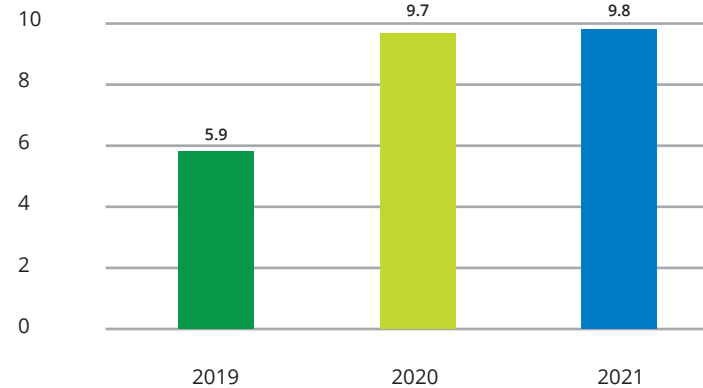
Tapio konserni kehitys

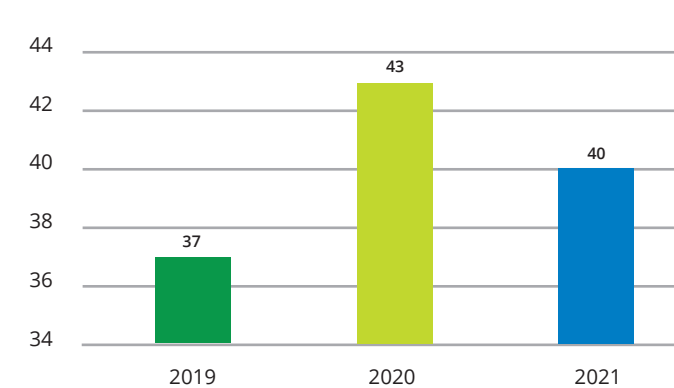
Sijoitetun pääoman tuotto %

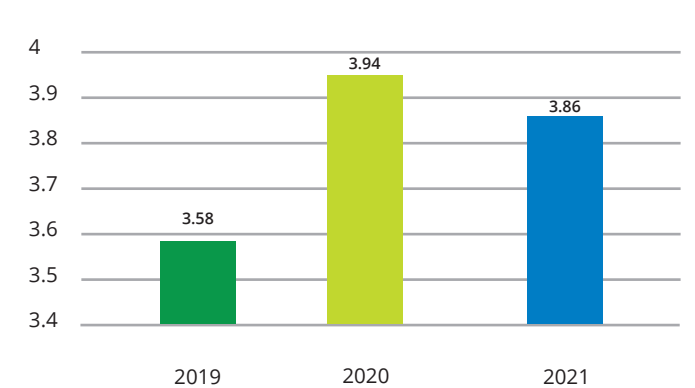
Liikevoito %

Asiakaskokemusindeksi (NPS)

Henkilöstötyytyväisyys

Tunnusluvut 2021

Konsernin taloudelliset rahavirrat sidosryhmille			
	2021	2020	2019
Asiakkaat			
Liikevaihto	13546	12992	12372
Liiketoiminnan muut tuotot	437	516	615
Tavaroiden ja palvelujen toimittajat			
Materiaali- ja palveluostot	-4350	-4506	-4748
Liiketoiminnan muut kulut	-2075	-2298	-2477
Henkilöstö			
Palkat ja palkkiot	-4817	-4393	-3970
Eläkekulut	-784	-696	-709
Henkilösivukulut	-140	-95	-98
Yhteensä	-5741	-5184	-4777
Julkinen sektori			
Verot (tuloverot)	-294	-277	-81
Osingot osakkeenomistajille	-1800	-800	-172
Nettorahoituskulut	47	1	2
Investoinnit	840	378	586
Konsernin toiminnan kehittämiseen jääneet varat	828	417	255

Konsernin verot			
	2021	2020	2019
Maksettavat verot			
Yhteisövero	294	277	90
Kiinteistövero	9.2	10	9.7
Ympäristöverot	2.7	0	0
Maksettavat verot yhteensä	306	287	99.7
Kerätyt verot			
Arvonlisäverot (netto)	1020	991	879
Ennakonpidätykset	1291	1098	1075
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	70.5	53	30.1
Kerätyt verot yhteensä	2382	2142	1984
Maksettavat ja kerätyt verot yhteensä	2687	2429	2084

Tapio konsernin talouden avainluvut			
	2021	2020	2019
Liikevaihto	13546	12992	12372
Liiketulos	1329	1259	724
% liikevaihdosta	9.8	9.7	5.9
Tilikauden voitto	1082	981	646
Sijoitetun pääoman tuotto %	13.9	11.8	6.9
Omavaraisuusaste %	58.0	56.8	61.1

Liikevaihto (%) 2021

Liikevaihto %

- Asiantuntijapalvelut (27 %)
- Digitaaliset palvelut (5 %)
- Metsälehti (30 %)
- Kartat & Kirjat (18 %)
- Siemenet (20 %)

CASE: Kansainvälistä metsäosaamista

Tapio kehitti vuoden 2021 aikana yhdessä Suomen Metsäyhdistyksen ja Miltton USA:n kanssa uuden kansainvälisen korkean tason metsäosaajakoulutuskonseptin, Academy for Global Forest Leadershipin. Ensimmäiset opiskelijat tulevat USA:n Arkansas'ta Suomeen jo 2022 kesällä syventymään vastuulliseen metsänhoitoon ja hankkimaan metsien terveyttä edistäviä tietoja Tapion asiantuntijoiden johdolla.

It is well established that forest resources and the bioeconomy are critical for a **sustainable future**.

The Academy for Global Forest Leadership is ready to equip you with **the latest science and best practices** through learning and exchange.

Our highly regarded concept provides a vital, topical forest-learning experience that prepares and supports **global leaders** for reforestation and forest growth while tying everything back to the sustainable use of forests.

Academy for Global Forest Leadership

Academy for Global Forest Leadership

Finnish Forest Association

WWF
million
Washington

TAPIO

6. Sosiaalinen vastuu ja kulttuurisesti kestävän kehityksen periaatteiden mukainen toiminta

Koronan vaikutus Tapion toimintaan on jopa lisännyt kestäviä ja vastuullisia ratkaisuja. Vaikutukset ovat olleet positiivisia myös niin henkilökohtaisen elämän kuin luonnonkin kannalta. Koronaolosuhteissa Tapiossa löydettiin hyvät puolet niin hybridistä kuin etätyöstäkin. Tässä on ollut apuna hyvin toimiva IT-infra. Jatkomona päätettiin kehittää myös esimiestyötä edelleen – mietimme, miten työtä tehdään niin, että se tuntuu jatkossakin hyvältä. Erilaisten digitaalisten palveluiden ja etätyöskentelyn myötä henkilöstön työmatkoihin kulunut aika on vähentynyt paljon, millä on osaltaan myös positiivisia ympäristövaikutuksia. Yleensä sitoutuminen heikkenee työpaikkoihin, mutta Tapiossa tällaista ei ole näkynyt.

"Tasa-arvo parantunut, ihmiset arvostavat mahdollisuutta asua, missä haluavat. Toisaalta, ainakin päivä viikossa olisi tärkeää olla samassa paikassa oman lähitiimin kanssa, jotta myös henkilökohtainen tuttuus saavutetaan. Sitoutuminen työnantajaan on Tapiossa kaiken kaikkiaan aika voimakasta."

2021 lopussa Tapion Pasilan toimiston remontti aloitettiin. Samaan aikaan putkiremontin kanssa päätettiin muokata työtilat uutta normaalia, eli hybridityöskentelyä tukeviksi. Suunnitteluun osallistui edustajia eri liiketoiminnoista, toiveet kartoitettiin kyselyllä, ja ratkaisuihin käytettiin mielikuvitusta. Remontin kohteena on sekä fyysinen työtila että toimintamalli.

Koronapandemia-aika on kuitenkin luonnollisesti ollut myös raskasta, ja tätä on kohtaamisissa henkilöstön keskuudessa käsitelty paljon. Aiheesta on mm. pidetty säännöllisiä ohjepäivityksiä ja opastuksia maanantaiaamuisin järjestettävissä yhteisissä viikon avaus-Teamseissä. Koronan vaikutuksia on myös käsitelty tiimien sisäisissä palaverissa, ja henkilöstöä on kannustettu kertomaan avoimesti toiveistaan ja haasteista, jotka erikoisjärjestelyihin on liittynyt. Palautteesta päätellen tapiolaiset ovat pärjänneet haastavassa tilanteessa erittäin hyvin. Etätyöskentelystä on saatu enemmän positiivista kuin negatiivista palautetta, minkä vuoksi se tulee jatkumaan koronan jälkeenkin, kun siirrymme hybridimalliin. Tiimeissä on lisäksi keksitty tapoja viettää virtuaalisesti aikaa

yhdessä myös vapaamuotoisemmin, mm. tiimeissä kiertävien "aihe vapaa" vuorojen kautta.

Saavutettavuus

Vuoden aikana saavutettavuus nousi uutena asiana esille kaikissa nettiin ja mobiiliin tehdyissä töissä. Saavutettavuuden kriteerit käytiin läpi, ja mm. logojen ja otsikkotekstien värien erottuvuutta ja kontrasteja muokattiin, jotta ne vastaavat nyt saavutettavuusvaatimuksia. Kuviin liitettiin tekstiselitykset.

Omistautunut henkilöstö

Tapion henkilömäärä kasvoi vuoden aikana noin kahdellakymmenellä uudella osaajalla. Tämä oli suuri lisäys Tapion kokoiselle yritykselle ja vuoden lopussa Tapiossa työskenteli jo 91 henkilöä, joista 49 miehiä ja naisia 42. Henkilöstön keski-ikä on korkeahko, 45,7 vuotta, ja Tapiolle tyypillisesti työsuhteet ovat pitkiä, keskipituus on 11 vuotta. Tapion tapaa sitouttaa eläkkeelle jääviä henkilöitä työskentelyyn jatkettiin ja senior advisoreita oli talossa jo yhdeksän. Tapion asiantuntijaorganisaatio koostuu tutkimusten

mukaan erittäin omistautuneista ja motivoituneista ihmisistä. Tapiolaiset ovat keskimääräistä sitoutuneempia ja innostuneempia, mikä näkyy henkilöstötutkimusten tuloksissa selvästi. Huonoja tuloksia ei tutkimuksissa ole, koska yrityksessä on yhteinen näkemys, että olemme tekemässä vaikuttavaa ja merkityksellistä työtä tulevaisuuden hyväksi. Organisaatiokulttuuri kannustaa miettimään uusia tapoja ratkaista pulmia, innovoida.

Toimivat ja arvostavat henkilöstökäytännöt ovat henkilöstöjohtamisen perusta. Henkilöstön näkökulman esille tuominen on tärkeää, mikä näkyy mm. vuosittain käytävissä tavoite- ja kehityskeskusteluissa, joiden avulla suunnataan toimintaa ja henkilökohtaista ja tiimitasoisia kehittymistä kohti yhteisiä tavoitteita. Koko henkilöstö kuuluu tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Suhtautuminen eri elämäntilanteiden ja työn ja perheen yhteensovittamisen vaatimiin järjestelyihin on joustavaa, esim. osa-aika- ja etätyömahdollisuuksin ja perhevapain. Liukuva työaika ja työaikapankki edistävät työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista. Työkykyä turvaavat hyvä ja kattava työterveyshuolto ja vakuutusturva.

Tapion kantaa sosiaalista vastuuta

Vuosittain päivitettävä henkilöstö- ja koulutus-suunnitelma perustuu yrityksen strategiaan ja luo suuntaviivat konsernin osaamisen ylläpidolle ja kehittämiselle. Tasaarvoa ja yhden-veroisuutta seurataan mm. sukupuolijakauman kautta. Vuonna johtoryhmässä ja yhtiöiden hallitustyöskentelyyn osallistuvista puolet on naisia.

Vuonna 2021 sairauspoissaolot nousivat hieman edellisvuodesta. Sairauspoissaoloprosentti oli 0,95. Tavoitteena on jatkossakin pitää sairauspoissaolot matalalla tasolla ennakoivalla toiminnalla ja tuella. Tiivis yhteistyö työterveyshuollon sekä esimiesten ja työntekijöiden välillä varmistaa hyvän työkyvyn. Vuosittain toteutettavalla henkilöstötyytyväisyyskyselyllä seurataan myös organisaation toimivuutta, johon reagoidaan heti, kun siihen ilmenee syytä. Ihmiset ovat tällä hetkellä pääosin tyytyväisiä ja kokevat saavansa äänensä kuuluviin yhteisistä asioista päätettäessä.

Tapio tukee aktiivista henkilökuntakerhon toimintaa ja tapiolaisten hyvinvointia pyritään edistämään myös yhteisillä työhyvinvointipäivillä ja liikunta- ja kulttuuriharrastusten tuella. Vuonna 2021 ei koronarajoitusten vuoksi hyvinvointipäiviä pystytty järjestämään, mikä luonnollisesti oli monelle pettymys. Tapio tarjoaa hyvät henkilöstöetuudet ja välittävät henkilökohtaiset ratkaisut ja henkilöstöpolitiikka leimaavat asennetta. Koska Tapion metsäntuntijat ovat ajattelijoita, ajatukset on syytä pitää terässä. Kaikissa tärkeissä ratkaisuissa pohditaan myös vaikutuksia työyhteisöön ja hyvään me-henkeen.

Yhteiset tavoitteet, yhteiset ratkaisut – tulevaisuudessakin

Tapiossa on yhtenäinen johtamisen ja kulttuurin politiikka. Metsäntuntijoita kunnioitetaan ja heille annetaan suurikin vapaus päättää, miten he työnsä järjestävät. Tulevaisuudessa kehitys suuntautuu yhä enemmän itseohjautuvaan organisaatioon. Esimiesten roolina on vastuunotto, kollegiaalinen eteenpäin meneminen ja oman työn aktiivinen kehittäminen. Myös asiantuntijatiimeillä tulee olemaan enemmän vastuuta. Organisaatiossa tullaan ottamaan vastuuta poikkiorganisatorisesti, horisontaalisesti, ei niinkään ylhäältä alas johdettuna.

Tasavallan presidentti myönsi Tapion Senior Advisor **Samuli Joensuulle** Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkin pitkästä ja yhteiskunnallisesti merkittävästä työurasta Suomen metsien hoidon ja käytön eteen.

Samuli Joensuu

‘Idearikkaudesta, luotettavuudesta, diplomaattisuudesta ja osaamisalueilleen omistautumisesta tunnettu Samuli on arvostettu ja pidetty niin tapiolaisten kuin laajemmin metsäalan vaikuttajien keskuudessa. Tapiossa Samuli on vetänyt mm. useita valtakunnallisesti merkittäviä suoekologian, metsätalouden vesiensuojelumetelmien, vedenlaadun seurannan ja turvetuotantoalueiden jälkikäytön hankkeita. Hän toimii myös Tapion nuorempien asiantuntijoiden tukijana,

7. Ympäristövastuu – Tapion vaikuttamiskeinot ilmastonmuutokseen, hiilensidontaan ja monimuotoisuuteen

Tapion toiminta tähtää kokonaiskestävyyteen

Ilmastokestävyys on osa kokonaiskestävyyttä, joka koostuu ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta kestävydestä.

Monimuotoisuuteen liittyvät kysymykset ovat oleellinen osa kokonaiskestävyyttä. Metsät ovat yksi keskeisistä ratkaisuista ilmastonmuutoksen torjumiseen, mutta vain terve metsä on kykenevä hoitamaan tätä valtavaa tehtävää. Terve metsä taas koostuu monimuotoisuudesta ja puista, jotka ovat vahvoja ja kasvavat rooliinsa niin metsätalouden kuin ilmastonmuutoksen torjumisen tarpeisiin. Metsävarojen kestävä käyttö, metsien hiilensidonta, fossiilipohjaisia tuotteita korvaavien biopohjaisten tuotteiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuuden ja vesien-suojelun kysymykset ovat myös Tapion hankkeiden avainkysymyksiä.

Tapion toiminnan jatkuvuuden kannalta kaiken pitää olla vastuullista ja kestävää. Kun Suomen luonnonvaroja käytetään mahdollisimman vastuullisesti ja metsien käyttö on kestävällä pohjalla, tulevat sukupolvet voivat niistä hyötyä.

Kädenjälkenä positiiviset vaikutukset

Vastuullisuutta tavoittelevan yrityksen tärkeä jatkuva tavoite on pienentää tuotamaansa negatiivista ympäristövaikutusta eli ympäristöjalanjälkeä. Samalla yritys voi kuitenkin pyrkiä kasvattamaan positiivista vaikutusta eli kädenjälkeään ympäristöön ja yhteisöön. Kädenjälki syntyy, kun Tapio toiminnallaan edesauttaa muita yhteiskunnan toimijoita vähentämään päästöjään, tai muita negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Tapion toiminnan ytimessä ovat osaavat ja kokee neet asiantuntijat, jotka asiakasprojektien kautta edistävät muun muassa metsien käytön ilmastokestävyyttä sekä luonnon monimuotoisuuden entistä paremmin huomioivaa metsänhoitoa. Ilmastonmuutos on ollut keskeisenä strategisena teemana monessa tekemisessä kuluvan vuoden aikana, kuten Hiilestä kiinni -hankkeissa, opetusmateriaaleissa, työpajoissa ja seminaareissa.

Lisätään tietoa

Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen edellyttävät uudenlaisia ratkaisuja metsien käytössä. Tapio kouluttaa, valmistelee opetusmateriaaleja ja järjestää seminaareja ilmastonmuutokseen varautumisesta ja

metsien ja maaperän hiilensidontan kasvattamisesta. Esimerkiksi vuonna 2021 alkaneen Ilmastonmuutos-Inno -valmennusohjelman teemana on ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen luonnonvara-alalla ja yleisesti. Koulutus on suunnattu luonnonvara- ja ympäristöalan asiantuntijoille, kehittäjille ja yrittäjille, ja Tapio on yhtenä osapuolena mukana hankkeessa. Tapion päivän aiheena oli Metsäasiantuntijat ilmasto- ja metsäkeskustelun keskiössä.

Hyvillä metsänhoidon valinnoilla varmistetaan metsien monipuoliset käyttömahdollisuudet myös tuleville sukupolville ja parannetaan metsien kykyä sopeutua muuttuvaan ilmastoon. Tapiossa tehdään selvityksiä ja analyysejä viimeisimpään tutkimustietoon pohjautuen ympäristökestävämpien menetelmien kehittämiseksi. Esimerkiksi TurVI-hankkeessa tutkitaan matalampien ojien vaikutusta vesistökuormitukseen ja hiilensidontaan, ja näin luodaan uutta tietoa hiilensidonnasta.

Metsälehti taas tuo metsiin ja metsänhoitoon liittyvät ajankohtaiset uutiset ja aiheet metsänomistajien ja -ammattilaisten ulottuville ja auttaa tekemään kestävämpiä valintoja.

Luodaan ratkaisuja

Muuttuvat olosuhteet ja tarpeet luovat tarvetta uudenlaisille ratkaisuille. Tapiossa

tuotetaan käytännön työkaluja toimijoiden erilaisiin tarpeisiin. ForestKIT on metsävarojen hallintaan ja metsäsuunnitteluun tarkoitettu digitaalinen metsätietojärjestelmä. Järjestelmä antaa tietoa päätöksenteon tueksi, mm. miten metsä toimii hiilivarastona ja -nieluna. Tapion Siemenkeskus tuottaa siemenviljelyksillään jalostettuja metsäpuiden siemeniä, joilla voidaan lisätä puuston kasvua ja hiilensidontaa sekä vahvistaa metsätalouden kannattavuutta ja uusiutuvan puuraaka-aineen käyttöä.

Edistetään toimialojen vuoropuhelua

Hankkeita tehdään yhteistyössä erilaisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Tapion koordinoimat metsänhoidon suositukset ovat hieno esimerkki laajasta yhteistyöstä, johon osallistuvat metsä-, ympäristö- ja ilmastoalan tutkijat, asiantuntijat ja tiedon käyttäjät. Yhteistyön tuloksena syntyvät ajantasaiset suositukset, jotka perustuvat pitkäjänteiseen tutkimukseen ja käytännön kokemuksiin metsänhoidon parhaista käytännöistä.

Tapion toiminta tuottaa yhteiskunnalle ympäristöllisiä ja taloudellisia hyötyjä. Osana jatkuvaa vastuullisuustyötä Tapio kehittää toimintansa kädenjälkeä ja tuotetun yhteiskunnallisen hyödyn arvottamista ja mittaamista.

HardRock ja Lajiturva tuottavat metsien monimuotoisuutta edistävää tietoa ja toimintamalleja käytännön tarpeisiin

HardRock ja Lajiturva ovat maa- ja metsätalousministeriön rahoittamia METSO-ohjelmaan kuuluvia valtakunnallisia luonnonhoidon kehittämishankkeita. Tapio toteuttaa hankkeet yhteistyössä Metsäkeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Tavoitteena on tuottaa ja jalkauttaa monimuotoisuuden ja uhanalaisten lajien esiintymien turvaamiseen liittyvää tietoa metsäalan toimijoiden käytännön tarpeisiin ja metsätaloustäytäntöjen kehittämisen tueksi.

HardRock-hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa, tietoisuutta ja toimintatapoja kalliolinympäristöjen monimuotoisuuden turvaamiseen. 2021 Tapio koulutti metsänomistajille käytännön neuvontapalveluita tarjoavia Metsäkeskuksen asiantuntijoita. Maastokoulutuksissa opiskeltiin tunnistamaan kalliolinympäristöjä, niiden monimuotoisuusarvoja ja keinoja monimuotoisuuden turvaamiseen. Myös työ kalliolinympäristöjen huomioiseksi Metsänhoidon suosituksissa aloitettiin.

2021 päätökseen saadun **Lajiturva-hankkeen** tavoitteena oli lisätä lajiesiintymätiedon avulla sellaisten metsän- ja luonnonhoitoratkaisujen käyttöä, joilla turvataan uhanalaisten lajien esiintymiä ja populaatioita. Hankkeessa päivitettiin metsätalouden käytössä oleva toimintamalli, kuinka uhanalaisten lajien esiintymätietoa hyödynnetään hakkuiden ja muiden toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Samalla määritettiin uudestaan huomioitavien lajien lista. Aikaisemmin vain uhanalaiset lajit sisältyneelle listalle lisättiin mukaan silmällä pidettävät lajit. Lista kasvoi yli 2000 lajilla. Kattavan lajitiedon saatavuus on ensisijainen edellytys lajien huomioimiselle metsätaloudessa.

Johtava asiantuntija **Lauri Saaristo:**

Lauri Saaristo

”Ekologisen tutkimustiedon pohjalta tiedämme, että monimuotoiset ekosysteemit ovat resilienttejä kaikenlaisia häiriöitä vastaan. Ilmastomuutos lisää esimerkiksi kirjanpainajien aiheuttamien metsätuhojen riskiä myös Suomessa. Monipuolisesta puustosta koostuvat metsät selviytyvät tuhoista todennäköisemmin.”

Lisätietoja:
www.tapio.fi/hardrock, www.tapio.fi/lajiturva

Vesien palauttaminen suojelusoille parantaa soiden luontoarvoja

Ympäristöministeriön rahoittamassa ja Tapion ja Metsäkeskuksen yhteisessä Vesien palauttaminen suojelusoille -hankkeessa kartoitettiin 2021 aikana vesien palauttamisen mahdollisuuksia yli 30 suojelusuolla. Ennallistamalla soita ja palauttamalla vesiä kuivahtaneille suojelusoille parannetaan suon luontoarvoja, lisätään suoluonnon monimuotoisuutta sekä hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista.

Kuivuneiden suojelusoiden maastokartoituksilla saadaan tarkkaa tietoa, miten ja mistä vettä voidaan palauttaa suolle. Hankkeessa tuotettavat vesien palauttamisen aineistot tulevat hyödynnettäväksi kaikkien toimijoiden käyttöön Metsäkeskuksen kartta-palvelusivuille. Myös maanomistajat on tärkeää saada innostumaan vesienpalautushankkeista. Kartoituksissa saatujen kokemusten mukaan maanomistajat ovat aiheesta ja etenkin hiilensidontaan liittyvistä kysymyksistä erittäin kiinnostuneita.

Hankkeen rahoittaa ympäristöministeriön Helmi-elinympäristöohjelma, jonka tavoitteena on suojella 20 000 hehtaaria soita vuoden 2023 loppuun mennessä. Suojelu on vapaaehtoista, ja maanomistaja saa siitä korvauksen.

Vesiensuojelun johtava asiantuntija **Samuli Joensuu**:

Samuli Joensuu

”Vesien palauttaminen luonnonmukaisia ratkaisuja käyttäen on positiivista sekä vesiensuojelun että hiilensidonnän näkökulmista. Samalla tuetaan monimuotoisten suoekosysteemien kehittymistä mahdollistamalla vanhan suolajiston ja uhanalaisten lajien elpyminen vettymään pääseville aloille.”

Lisätietoja:
tapio.fi/vespa

CASE: Hiilestä kiinni -hankekokonaisuus

Maa- ja metsätalousministeriön kolmivuotisen Hiilestä kiinni -hankekokonaisuuden tavoitteena on selvittää, miten maa- ja metsätalouden ilmastokestävyyttä voidaan parantaa. Pyrkimys on vähentää maa- ja metsätalouden ja muun maankäytön kasvi-huonekaasupäästöjä. Hiilestä kiinni -ohjelma on keskeinen osa hallitusohjelman mukaista maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuutta ja Hiilineutraali Suomi 2035 -tavoitteen saavuttamista.

Ilmastokestävä metsätalous ylläpitää ja vahvistaa metsien hiilinieluja huolehtimalla metsien kasvusta ja terveydestä sekä edistämällä monipuolisia kasvatus- ja käsittelytapoja.

Tapio on tiiviisti mukana edistämässä ilmastokestävää metsätaloutta ja osallistuu usean Hiilestä kiinni -hankkeen toteuttamiseen:

Vastuullisella metsälannoituksella ilmastohyötyjä (VaMeLa)

Hanke keskittyy lannoituskäytäntöjen kehittämiseen ja lannoitusten vaikutusten tarkasteluun erityisesti yksityismetsissä. Hanke tuottaa ja jakaa tietoa ilmastotoimien tueksi viestimällä tehokkaasti metsälannoituksen kannattavuudesta ja ilmastohyödyistä. Hanketta koordinoi VTT ja mukana on myös Luonnonvarakeskus.

Ilmastohyötyjä metsänjalostuksella □ avoin tietotalusta metsänjalostuksesta ja hyötyjen viennistä käytäntöön (JALOTIE)

Hankkeessa tuotetaan metsänjalostusta ja sen käytännön sovellutuksia sekä metsäpuiden geenivaratyötä esittelevä avoin tietotalusta, joka mahdollistaa helpon ja käyttäjäystävällisen tiedon saannin aihepiiristä. Hanketta koordinoi Luonnonvarakeskus ja Helsingin yliopiston avustaa sisällöntuotannossa.

Varautuminen tulevaisuuden kuusituhoihin (SPRUCERISK)

Hankkeessa kehitetään metsätuhojen riskien ennakointijärjestelmä, jonka avulla metsätalouden harjoittaminen voidaan sopeuttaa Suomen muuttuvaan ilmastoon. Hanketta tehdään Helsingin yliopiston johdolla yhteistyössä Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksen, Luonnonvarakeskuksen, Suomen metsäkeskuksen kanssa.

Puutuotteet hiilivarastoina - #Hiilijemma

Viestintähankkeessa kootaan tietoa ja viestitään puun monipuolisen hyödyntämisen mahdollisuuksista pitkäikäisissä puutuotteissa. Tapio koordinoi hanketta. Hankkeen toteutuksesta mukana ovat Puutuoteteollisuus ry ja Sahateollisuus ry.

Sorkkaeläinten vaikutus metsien terveyteen ja kasvukykyyn ilmastotavoitteiden kannalta

Hankkeessa vahvistetaan metsien ilmastokestävyyttä kehittämällä uusia ratkaisuja riista- ja metsätalouden yhteensovittamiseen. Hanketta koordinoi Tapio. Tapion lisäksi toteutuksesta vastaavat Luonnonvarakeskus, Suomen riistakeskus ja Suomen metsäkeskus.

Turvetuotantoalueiden ilmastokestävät jatkokäyttömahdollisuudet (TUIJA)

Hankkeessa selvitetään turvetuotantoalueiden jatkokäytön nykytilaa sekä kehitetään ja jalkautetaan menetelmiä jatkokäytösuunnitteluun topografisten piirteiden avulla. Hanke toteutetaan yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Hydrologisen kytkeytyneisyyden tarkastelu laserkeilausaineistoa hyödyntäen (HYTKY)

Hankkeen tavoitteena on parantaa hiilitaseen huomioimista suometsien hoitohankkeissa yhdistämällä laserkeilausaineistosta tuotettua tietoa Suosimulaattori -mallinnukseen. Hanketta koordinoi Tapio. Hankkeen yhteistyökumppaneina on Arbonaut Oy, Suomen metsäkeskus ja Luonnonvarakeskus (LUKE). Hanketta tehdään yhteistyössä Suo-hankkeen kanssa.

Valtio-omisteisten yhtiöiden raportointia ohjeistetaan valtion omistajapolitiikkaa koskeissa periaatepäätöksissä. Raporttimme noudattaa soveltuvin osin vuoden 2011 periaatepäätöksen liitteen mukaista mallia listaamattomien valtio-omisteisten yhtiöiden yritys vastuuraportoinnista. Raportti kattaa koko konsernin yritys vastuutiedot. Tapion yritys vastuuraportoinnin tavoitteena on tuottaa sidosryhmillemme kattavasti tietoa toimintamme yhteiskunnallisista vaikutuksista. Raportti on luettavissa sähköisessä muodossa www.tapio.fi-sivustolla

LINKKI: www.tapio.fi/tapio/yritysvastuu/

Otamme mielellämme vastaan raporttiin liittyvää palautetta osoitteeseen **tapio@tapio.fi**.

TAPIO

Metsalehti.fi (<https://www.metsalehti.fi/>)

Tapio.fi (<https://tapio.fi/>)